

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Dvojno zaslužkarstvo

Včeraj smo priobčili odlok prosvetnega ministra, s katerim bo zaradi prevelikega števila učiteljskega naraščanja za enkrat ukinjeno sprejemanje dijakov v prvi letnik ženskih učiteljskih po vsej državi.

Ker smo menja, da je prosvetno ministarstvo seglo po tem ostrem sredstvu iz velike brige za brezposelno učiteljsko in v krah, da bi mladega naraščanja ne tiralo v proletarstvo, in ker smo nadalje prepričani, da se bo dotok mladih kandidatov zaviral po enakomernem ključu tako na državnih kakor na zasebnih učiteljskih, moramo odlok načelno pozdraviti, v kolikor se tiče učiteljskega stanu kot takega, še bolj pa s splošnega stališča, ki ga bo tudi v naši državi treba zavzeti pri načelnem reševanju težavnega problema, ki se imenuje »dvojno zaslužkarstvo«.

Pod tem naslovom ne razumemo seveda tega čudnega pojava naše dobe, da ena in ista oseba v času največje gospodarske stiske, ki sega brez razlike po ročnih kakor umskih delavcih, najde načina in moralne moči, da hkrati vleče dvo, tri ali celo večkratno zaslužek in sicer ne iz kakšnih življenjskih potreb, ampak samo za to, da si poveča življenjske udobnosti. Takšen zaslužek greši proti osnovam socialne pravičnosti in je nemoralen pri zato moral brez vsake nadaljnjše debate pasti pod stroge izravnalne zakone, ki jih pa pri nas žal še nimamo.

Ne, »dvojno zaslužkarstvo«, kot ga imamo pred očmi mi, je druge vrste. Nanaša se na družinske dohodke in pri družinskih dohodkih na one, ki jih poleg rednih moževih sprejema še njegova poročena žena ali nedorasli otroci, ki jih je papanova ali matina protekcija porinila brez vsake potrebe samo za »žepni novček« v poklice, za katere je nezaposlenih delavcev v izobilici pred durmi.

Toda tudi tukaj moramo razločevati. Tako je samo po sebi razumljivo, da bo žena kmeta ali rokodelca svojemu možu pri njegovem delu pomagala in družinske dohodke s tem tudi zvišala, ker nikomur ne dela konkurence in nobenemu ne jemlje mesta. Nikdo se tudi ne bo smel obregati ob poklicnem delu zdravnic, umetnic, pisateljic in sličnih svobodnih poklicev. Še manj bomo osporavali zaslužek poročene ženske ali poročene perice ali poročene postrežnice. Tukaj velja načelo svobodnega tekmoovanja med možem in med ženo in če sposobnejša žena izpodrine klavnernejšo moža, nič za to, ker blagor občestva bo imel od tega le dobiček. Mi gremo lahko še naprej in trdimo, da se ne bo nikdo usojal kritizirati zaslužka one poročene matere, ki je prisiljena da s svojim lastnim postranskim zaslužkom dopolni prešihki dohodek svojega moža, da doseže vsaj življenjski minimum, ki je za obstoj družine neobhodno potreben.

Toda s tem smo dosegli tudi mejo, preko katere mislimo, da ni mogoče stoniti brez velike škode za harmonično sožitje človeškega občestva, kot ga predpisuje socialna pravičnost.

V smislu očitanih smernic torej spada pod »dvojno zaslužkarstvo«, ki je graje vredno in proti kateremu bo morala država, kot čuvarica splošnega blaga, brez ujemljenja nastopiti, vsaj dokler vlada sedanja gospodarska stiska, to je izvedljiva plačana zaposlitev poročenih žena, ki aktivno služijo, čeprav že njihovi možje zaslužijo zadosti za reden obstoj svojih družin. Glavni vzrok, da take žene iščejo postranskih dohodkov, je želja po večji življenjski udobnosti. Deklica, navajena na samostojni zaslužek in na samostojno življenje pred zakonom, prinese seboj v zakon seveda tudi željo, da bi kar nadaljevala v starem tempu, si pri voščila vse naslade samostojnosti pa ničesar ne žrtvovala na oltar družinske skupnosti. Da bi jaz bila odvisna od moževe plače, pravijo nekatere žene! Toda zakoni človeške družbe so pač taki, da če zavest socialnih dolžnosti do človeškega občestva pada ali če socialni čut posameznikov ni zadosti razvit, da bi pravilno reguliral medsebojne odnose človeka do človeka, zakoni človeške družbe, pravimo, so pač taki, da mora v tem primeru država nadoknaditi pomanjkljivost socialne vzgoje državljanov in jih s silo vpogniti pod jarem socialnih dolžnosti.

Kako na primer hočemo zagovarjati to anomalijo, ki se bohotno razvija tudi v naši domovini, da toleriramo v času, ko je za 200 praznih učiteljskih mest 3000 prosilcev, da poučujemo po naših šolah učiteljice, poročene z učitelji, profesorji, državnimi uradniki višjih kategorij, z možmi iz plodonosnih svobodnih, obrtniških, trgovskih, da celo industrijskih poklicev, ko nikjer ni dokazana potreba po postranskih dohodkih za dosego življenjskega minimuma in se v večini primerov žrtvuje domače ognjišče in celo materinstvo le želji po udobnejšem življenju, po neodvisnosti od moževe plače in po — državni pokojnini. Nobeden od izgovorov, ki se navajajo, ne drži pred trdoto socialnega argumenta, ki ga mečejo v obraz sodobni družbi ljudje, ki so postali brezposelni zaradi dvojnega zaslužkarstva. Na ta nesocialni način zvišani družinski dohodki niti najmanj ne vplivajo na število otrok niti ne prispevajo k intenzivnejši etični, torej srčni in umstveni vzgoji otrok, ker je nasprotno znano, da so baš te družine najrevnejše na otrokih, kjer sta oba, oče in mati, vsak zase v svoji poklici v obeh slučajih dobro plačani službi. Srčna vzgoja otrok pa tudi tam najbolj zaostaja.

Kajti, naj nam oprostijo vse moderne pokretašice ženske emancipacije, bistvo vsake družine je in ostane mati. Mati, pravimo, in ne žena. Tam, kjer ni otrok, žena ne bo našla zadosti zaposlitve doma, zato pa kot mati ne bo smela imeti časa, da ga zapravlja, vsaj celodnevno ne, izven krova svoje družine in svojega doma. Poklic matere ni postranski poklic za jutranje in za večerne ure, on zahteva vse, je najbolj netoleranten med vsemi poklici. Gospodinja se da nadomestiti in sicer prav lahko, toda mati nikdar in mora v družini in v domu ostati nenadomestljiva. Za to ni treba, da je sužnja družine — četudi suženjstvo, zvezano z ljubeznijo, prestane biti breme — za to ni treba, da bi si nikdar ne smela »privoščiti« kaj za sebe, toda v trenutku, ko misli, da je lahko

Aneksija Belgije in Švice Vojna s Čehi in Poljaki

„Kri, ki bo zopet tekla, bo komaj zadostovala, da opere grehe današnjih nezmožnih državnikov“

Pariz, 25. avg. tg. »Echo de Paris« se bavi na uvodnem mestu z vprašanjem nemške zunanje politike ter navaja več značilnih izjav merodajnih nemških državnikov, iz katerih izhaja, kako dalekosežne in revolucionarne cilje si je postavila hitlerjevska Nemčija.

Tako je med drugim napisal Adolf Rosenberg, šef zunanje političnega oddelka narodnosocialistične stranke, torej pravi nemški zunanji minister, kateremu služi baron Neurath samo kot kulisa, dne 18. avgusta pomemben članek, v katerem je razmotrival o usodi Švice in Belgije.

Švica in Belgija, »tako piše, »sta dva zaprta ostanka srednjega veka, ki štrita v moderno Evropo. Niti ena, niti druga nista bili v stanju razviti samobitnih narodnosti. Obe sta se zoperstavljali navali svobodeželjnih narodnosti, ki so zrušile avstro-ogrsko monarhijo. Tudi danes se še obe državi branita naslova nacionalnih držav. Toda razni znaki kažejo, da se tudi tukaj že vrva nacionalni dub, ki bo omogočil povsem drugačen razvoj v bodočnosti. Stalna borba Flamcev za narodno samobitnost, prizadevanja tešinskega kantona v Švici, da bi se priključil Italiji, so znamenja nove dobe, ki prihaja. Nemški del Švice, germanski del Belgije znata oba enkrat, ko bo Nemčija zopet močna, poiskati steze, ki vodijo v Nemčijo in zasedi mesta, ki ju oba čakajo v nemški državi.«

Državni namestnik v nemški Šleziji, Bruckner, je temu hitlerjevskemu programu na vzhodu pridal še nekaj novih podatkov o zunanje političnih namerah na vzhodu Nemčije. Tako je povedal dne 30. julija na javnem kongresu nemške Šlezije v Berlinu sledeče:

»Prihajam iz Katovic in iz Bjelic. Tam sem se razgovarjal z zastopniki nemštva, ki si še danes niso na jasnem, kako naj te pokrajine, ki so bile Nemčiji iztrgane, spravijo nazaj v nemško državo. Toda vsi čutijo, da bodo Katovice v najbližjem času zopet nemško mesto. Zveza narodov ne bo več odločevala, kam te ukradene pokrajine spadajo, o tem bo odločil samo nemški narod sam in

kadar bo napočila ura, ko bo nemški narod izrekel svoj pravdorek, potem bo izravnana ne samo krivica, ki se je zgodila s temi, sedaj poljskimi pokrajinami, ampak tudi ona, ki je izročila Huččin češkoslovaški republiki. Čas, ko bo češkoslovaška država razpadla v razvaline, ni več daleč.«

K temu je treba samo še pridružiti to, kar je v zanosnem govoru v Monakovem izpovedal bavarski državni namestnik general von Epp, češ, »da

Polkovnik Röhm, šef hitlerjevskemu generalnega štaba in organizator nove nemške napadalne vojske.

Nemčija ni nikdar pozabila na svoje nekdanje kolonije in da si je stavila kot eno najbitnejših nalog, da svoje kolonije iztrga iz rok sedanjih roparskih gospodarjev. Ona je pripravljena tudi na največje krvne žrtve, da si osvoji nazaj to, kar je njena last, pa naj ima nemške kolonije sedaj Anglija, Francija ali kdorkoli.«

Kaj naj zaključimo iz tega? Aneksija Belgije, aneksija Švice, kadar bo Nemčija zopet močna, vojna s Češkoslovaško, vojna s Poljsko, vojna z Anglijo in Francijo. To je ali neverjeten cinizem novega režima ali pa megalomanija, ki oznanja razburkano bodočnost v Evropi.

»Die Neue Weltbühne« je menda najboljši zadel, ko je napisala z ozirom na nasilno politiko, ki jo Hitler pripravlja, »da bodo nasprotniki sedanje Nemčije kmalu začutili objektivnost nemških bomb, če se ne bodo v najkrajšem času otresli lenobe, s katero motrijo razvoj nemške države. Danes je še čas. Danes imajo prijatelji miru v rokah še vsa sredstva, da ohranijo mir, za njimi pa stoji strnjeno mnenje vsega kulturnega sveta. Ko bodo naši otroci morali navezati vojne nahrbtnike na pleča, potem bo prepozno in kri, ki bo tekla, bo komaj zadostovala, da opere grehe sedanjega rodu nezmožnih državnikov.«

Zaplemba premoženja v Nemčiji

Berlin, 25. avgusta. (a). Na podlagi zakona z dne 14. julija 1933 so oblastva zaplenila premoženje in črtala njihovo nemško državljanstvo večjemu številu nemških beguncev, ki so se pred hitlerjevskimi preganjanji umaknili v inozemstvo. Nemška oblastva trde, da rujejo zdaj te osebe proti Nemčiji in njenim interesom. Med drugimi so zdaj zaplenili lastnino tudi uglednim nemškim pisateljem in publicistom Imenovan so Georg Bernhard, Breitscheid, dr. Foerster, Helmuth von Gerlach, Alfred Kerr, Heinrich Mann, Scheidemann, Ernst Toller, Otto Wels.

Austrijska sfinga

Tri različne struje v avstrijski vladi

Berlin, 25. avg. tg. »Berliner Tageblatt« poroča z Dunaja, da notranje politični položaj Avstrije polagomi dozoreva in da se bližajo dogodki usodepolnega značaja. Ker dosedanja stanja ni mogoče podaljšati čez zimo, se merodajni krogi na Dunaju trudijo, da bi se pred zimo mogli najti neko trajno

Dr. Dollfuss, avstrijski zvezni kancler.

rešitev vseh ustavnih problemov, ki so na dnevnem redu. Glede ustavnih načrtov pa vladajo v dr. Dollfussovi vladi tri posebne struje:

1. Prvo, najbolj radikalno strujo vodita vodja Heimwehra knez Starheimberg in minister za deželno obrambo major Fey. Obadva sta za ustanovitve »vlade močne roke«, ki naj bi se sestavila s pomočjo heimwehrovskih čet in tudi z njihovo pomočjo držala.

2. Drugo strujo vodi zvezni kancler dr. Dollfuss sam, skupno z ministrom za vojsko generalom Vaugoinom, ki se trdovratno brani, da bi dovolil, da »politika zasede tudi armado«. On bi svoje vojske ne maral izročiti Heimwehru. Ta struja zagovarja tudi ustanovitev stanovskega parlamenta, ki bi nadomestil dosedanj parlamentarizem.

nadomestljiva, da jo trajno lahko pogrešata i dom i družina, je zgrešila bistvo svojega poklica. Država, ki ima nalogo, da vzgaja dobre družine, ima interes na tem, da ima dobre matere. Že iz tega stališča, ne da bi bilo treba hoditi po dokaze v nadnaravno veličastvo materinskega poklica, je država dolžna, da iz etičnih nagibov nastopi proti dvojnemu zaslužkarstvu, kjer ni etično upravičeno — posebno če gre to v obeh slučajih na njen račun! — kajti bistvo države je družina, bistvo družine pa je mati.

Lepše, tolažilneje bi seveda bilo, če bi državi ne bilo treba posegati v ta izravnalni proces, ki ga nalaga socialna pravičnost in če bi sodobne žene, ki tako uporno gledajo gospodarskim težavam v obraz, same domnele svojo dolžnost solidarnega prenašanja bremen trenutne krize, če bi namreč brezposelnim, kjerkoli morejo, četudi z nekoliko žrtvami, bile krščanske.

3. Tretjo strujo pa načeluje zelo agilni zvezni podkancler inž. Winkler, za katerim stoji ves Landbund in tako zvana narodno stanovska fronta. Njegova naloga obstoji predvsem v tem, da zavira »apetite krščanskih socialcev po diktaturi« in ovira Heimwehr v njegovem stremeljenju, da si osvoji absolutno moč v državi. Ta struja stoji tudi na stališču zvestega prijateljstva z Nemčijo. Na zunaj pa naj bo Avstrija nevezana.

Narodno stanovska fronta je menda samo fasada, za katero se skrivajo zmernejši »Anschlussarji«, ki si želijo sodelovanja z Nemčijo in so proti vsakemu zblizanju z Malo zvezo. Ta fronta postaja čimdalje bolj važna v avstrijskem notranje političnem življenju, ker nudi varen azil vsem hitlerjevcem, ki jim je delovanje pod lastno firmo prepovedano. Značilno za to »fronto« je, da bo tekem bodočih dveh mesecev organizirala po vseh večjih me-

„V imenu skupne nemške krvi“ Koroški hitlerjevci v boju proti slovenski manjšini

»Koroški Slovenec« poroča sledečo vest, ki menda jasno kaže, da prevladuje pri koroški deželni vladi tretja struja, o kateri govori gornji brzojav iz Berlina, to je Schumyjev Landbund z narodno stanovsko fronto, ki je v imenu »skupne nemške krvi« napovedal preganjanje slovenske manjšine na Koroškem:

»V nedeljo, dne 20. avgusta je bila napovedana velika pevka prireditev naših zborov iz Galicije, Žitave vasi, St. Lipša, St. Petra na Vašnjah, Skočjana, St. Vida in Radiš v gostilni pri Mostniku ob Galiciji. Spored je obsegal same slovenske koroške narodne pesmi, čisti dobiček je bil namenjen revnem medgorjske in galijske občine. Prireditelj, ki je organizirala na prošnjo tamošnjega slovenskega prebivalstva Slovenska krščanska socialna zveza, je celovško okrajno glavarstvo po nalogu varnostnega nadzornika polkovnika Bargerja prepovedala. To je prva prepoved kulturne prireditve slovenske manjšine na Koroškem in zato vredna, da posveti njeni predigri in njeni vsebini naš manjšinski tednik polno pozornost.

Predigra je zanimiva in poučna. Pred dobrima dvema tednoma je izšla v celovških nacionalnih listih iz gotove organizacije dostavljena notica, da namerava neko ljubljansko pevsko društvo prirediti pri Mostniku pevski koncert. Notici je bila pridana pripomba, da je taka prireditev izzivanje domovini zvestega ljudstva. Ne glede na to, da je na to pro-

stih zvezne republike ogromne manifestacije, pri katerih se bo posluževala izključno črno-rdeče-rumenih zastav, ki so »simbol nezrušljive skupnosti vseh nemških plemen in neminljivega bratstva vseh, po katerih se pretaka nemška kri«.

Nemški dijaki v Avstriji

Dunaj, 25. avgusta (a). Nemška državna vlada je oprostila nemške dijake, ki žele nadaljevati svoje študije na avstrijskih vseučiliščih, da plačajo 1000 mark, ki jih pobira od letošnje pomladi za potovanja v Avstrijo.

»Der Abend« povsem pravilno naglašja, da je namen tega ukrepa docela prozoren. Nemški dijaki naj bi poplaval avstrijska vseučilišča in tu nadaljevali agitacijo za hitlerjevstvo.

Iz poučenega vira doznavajo, da bo avstrijska vlada dovolila nemškim dijakom potovanje v Avstrijo le proti posebnemu vizumu in da bodo ta dovoljenja izdana le tistim dijakom, ki jih bo smatrala za vredne in politično nevtralne.

svetna centrala objavila nastop domačih, sosednjih zborov in tako postavila notico nemških listov na laž, je sledil od taistih nacionalno nestrpnih krogov naše dežele pritisk na gostilničarja, naj svoje dvorane ne da na razpolago. Pri tem je šlo tako daleč, da so mu v odškodnino ponudili prireditev domovinskega praznika dne 15. septembra. Gostilničar, ki je bil naš prireditelj seveda naklonjen, dane besede ni hotel prelomiti niti na ponovni pritisk celovških krogov. Nato se je pri varnostnem nadzorniku zglasila neka deputacija, ki je zagrozila z nasiljem, nakar je nadzornik odredil prepoved.

Prepoved navaja sledeče razloge: Kraj, kjer bi se naj prireditev vršila, je igral posebno vlogo v obrambnih bojih proti Jugoslaviji in bi zato taista pri domovini zvestem nemškem ljudstvu vzbudila veliko razburjenje in nevoljo, tako da bi bili javna varnost, mir in red ogroženi. Dejansko so različni krogi iz prebivalstva proti prireditvi protestirali in izjavili, da jo bodo motili. V interesu javnega reda in mira je zato dolžnost varnostne oblasti, da prireditve prepove.

Proti tej prepovedi je zveza seve vložila priziv, v katerem odločno zavrača navedene razloge. V interesu zagotovitve manjšinskih pravic sta storila tudi naša poslanka potrebne korake.

To je predigra in vsebina prve prepovedi kulturne prireditve slovenske manjšine na Koroškem! Podajamo jo javnosti brez druge pripombe.

„Narod, čigar zibelke so prazne - podleže“ (Mussolini lašistom v Cuneu)

Rim, 25. avg. (a) Predsednik italijanske vlade g. Mussolini je snoči prispeval v Cuneo, kjer je imel z balkona avtomobilskega kluba nagovor na zbrane fašiste in prebivalstvo. V uvodu je Mussolini naglasil, da je zadovoljen, ker je videl, kako se je razmahnila fašistična misel v teh krajih Italije. Dalje je Mussolini naglasil, da šest tisoč let svetovne zgodovine dokazuje, da mora biti narod, ki si želi miru, močan. Močne države imajo prijatelje, med tem ko so slabe države osamljene in so zmerom izpostavljene nevarnosti, da jih ne po-

mandrajo. Narod, ki hoče biti močan, pa mora biti tudi množesteven, zakaj tisti narod, čigar zibelke so prazne, hitro podleže. Narod pa mora biti močan tudi duševno, je nadaljeval Mussolini, da se v slavi ne prevzame, da pa tudi v nesreči ne obupa.

Dunajska vremenska napoved. Pretežno jasno in topleje.

Zagrebska vremenska napoved. Lahno oblačno, stalneje in toplo vreme.

Ali dr. Beneš pojde v Rim Drakrat povabljen Drakrat zadržan

CSR vabijo, da se priključi Austro-Madžarski

Praga, 25. avgusta. (tg.) V merodajnih krogih so še vedno skrajno tajinstveni glede vprašanja, če se bo zunanji minister dr. Beneš zares v kratkem času podal v Rim na daljši diplomatski razgovor z Mussolinijem, čeravno se dozdeva, da je ta vest že toliko razširjena, da je nobeden dementi ne more več spraviti s sveta. Vaš dopisnik sme namreč poročati iz najbolj verodostojnega vira, da je Mussolini povabil dr. Beneša v Rim in sicer v drugi in da ne delajo težav njegovega potovanja v Italijo razlogi češkoslovaške zunanje politike ampak razlogi skupne politike držav Male zveze. Pakt Male zveze je namreč določil, da nobena od treh podpisanih držav v zunanji politiki ne sme samostojno brez pristanka drugih dveh ukreniti karkoli v vprašanih zunanji politike.

Znano je, da je Mussolini že v prvem povabilu, ki ga je poslal češkoslovaškemu zunanjemu ministru, posredno poudaril, da bi se rad z njim pogovarjal o Podonavju in slišal tudi njegovo mnenje o obnovi podonavskih držav. Dr. Beneš takrat ni mogel v Italijo in je bil mesto njega poslan v Benetke Titulescu in sicer sporazumno s Češkoslovaško in Jugoslavijo. V sedanjem drugem tudi posrednem povabilu je bil Mussolini že bolj jasan in omenja tudi možnost, da bi se sporazumu med Avstrijo in Madžarsko, za katerega lomi kopja Mussolini, eventualno pridružila tudi še Češkoslovaška. Zdi se, da je nepravilo to povabilo na dr. Beneša dovoljen vtis in da bi bil radvevolje pripravljen, v kolikor se njega tiče, razgovarjati se o možnosti, ki jo je tako dubovito in spretno predložil Mussolini. Da se ni šel v Rim, je kriv odpor, ki se je dvignil v svetu Male zveze, kjer posamezni zunanji ministri niso uspeli najti sporazumnega ališča glede italijanskih naporov v Podonavju. Pakt Male zveze je sedaj nekolič omejil svobodno kretanje češkoslovaškega zunanje ministra, ki se ne bo mogel spustiti v nobena pogajanja z Mussolinijem, dokler ni bil dosežen sporazum med vsemi državami Male zveze, in če se bo pogajal, se bo smel pogajati samo na podlagi instrukcij, ki jih bo dobil od sveta Male zveze in za cilje, ki bodo v skupnem interesu vseh treh zaveznic. Med državami Male zveze se trenutno vršijo tovarne pogovori in ne bi bilo izključeno, da bi se trije zunanji ministri sestali pred rednim jesenskim zasedanjem Male zveze, da najdejo skupno rešitev glede podonavskih načrtov.

Grmenie nad tihim oceanom:

Japan grozi Združenim državam

London, 25. avgusta. (tg.) O vzrokih napetosti, ki je nastala med Združenimi državami in Japonijo, poroča diplomatski dopisnik "Daily Telegrapha", da je Japonska poslala Ameriki noto, v kateri odločno zahteva, da Združene države opustijo svojo misel o izvedbi pomorskega programa, ki ga je ameriška vlada izdelala baje z namenom, da ublaži gospodarsko krizo in ki določa gradnjo 57 vojnih ladij. Stroški za to gradnjo bi znašali 12 milijard dolarjev. Japonija je poslala noto v izredno ostrem tonu in se jo lahko smatra kot ultimatum. Japonija grozi, da bo v slučaju, če Združene države ne bodo odstopile od svojega programa, uvedla kazensko carino na vse ameriško blago, obenem pa bo odgovorila tudi z okrepljenjo svojega brodnjstva. Japonija vlada je od Amerike zahtevala odgovor v določenem roku. Obenem je v noti izjavila japonska vlada, da Ameriko njeni pomorski manevri v Tihem oceanu in okoli otokov, ki so pod japonskim mandatom, prav nič ne brinja.

Kralj Boris obišče Romunijo

Bukarešta, 25. avgusta. (tg.) Tukajšnji "Curentul" se bavi v uvodniku z napovedanim obiskom bolgarskega kralja Borisa v Bukarešto. List upa, da se bodo pri tej priliki skušala izravnavati vsa sporna vprašanja med Bolgarijo in Romunijo, tako vprašanje obojestranskih narodnih manjšin in druga važna vprašanja. Razen tega je pričakovati, da bodo sklenjene razne pomembne konvencije med obema državama.

Nemirna Irska

Berlin, 25. avgusta. (tg.) V četrtek zvečer je policija odredila obrambne ukrepe proti organizaciji "modrih srajev", katere je proglašena za ilegalno. General O. Duffy je nameraval prirediti v Watercorbyu shod in tam govoriti organizacijam fašističnih narodnih gardistov. Nekoliko poprej pa je 200 policistov zasedlo dvorano in s tem preprečilo shod. Ko je prišel general O. Duffy v dvorano, so mu povedali, da je shod prepovedan. Kljub temu je O. Duffy hotel govoriti, vendar pa je bilo med poslušalci mnogo nasprotnikov, ki mu niso dali govoriti. Prišlo je do spopada med nasprotniki in je policija morala razgnati množico.

Iz diktature nazaj k ustavi

Havana, 25. avg. b. Kabinet novega predsednika Kube Cespedesa je sklenil razpustiti kongres in se povrtni k kubanski ustavi od leta 1931, po kateri bodo vsi državni uradniki, ki so bili imenovani ob priliki reforme ustave leta 1928, odpustili iz državne službe. Vlada bo dala tako izraz svoji revolucionarnosti, kakor so to zahtevali tudi dijaki, ki so pod diktaturo Machade igrali važno vlogo.

Nemški emigranti v Franciji

Pariz, 25. avg. c. Kakor javlja pariška prefektura, znaša število nemških beguncev v Parizu skupno 5200 oseb. Število nemških emigrantov v vsej Franciji pa znaša 17 do 18.000, od katerih se samo v Alzaciji nahaja 10.000 ljudi. Po podatkih iz teh emigrantov v Parizu 160 odvratnikov, 90 ujetnikov, 10 bankirjev, 30 zobozdravnikov, 150 umetnikov, 10 bankirjev, 30 zobozdravnikov, 150 strijelcev in 540 drugih.

Mussolinijev avto nad prepadom

Pariz, 25. avgusta. (tg.) Kakor piše londonski "Daily Mail", bi bil predsednik italijanske vlade skoraj postal žrtev avtomobilske nesreče pri manevrih italijanske vojske na Garessiu in Piemontu. Mussolinijev avtomobil je vozil po zelo ozki gorski poti kraj prepada. Naenkrat sta obe prednji kolesi spodrsnili in zdrsnili s ceste, tako da je avto obvisel s prednjim delom nad prepadom. Mussoliniju se je v poslednjem trenutku posrečilo, da je skočil iz voza.

Mesto štirih, sedaj tri etape

Rim, 25. avgusta. b. "Giornale d'Italia" zatrjuje, da italijanski dobro poučeni krogi ne vedo ničesar o potovanju dr. Beneša v Rim, vendar pa smatrajo, da je vest o skorajšnjem prihodu češkoslovaškega zunanje ministra v Rim, ki so jo objavili nekateri nizozemski listi, v skladu z željo, da stopi Češkoslovaška v čim ožjo zvezo z Rimom. Nadalje polemizira "Giornale d'Italia" s "Praskim Slovom" ter se čudi, da je ta list, ki je organ dr. Benešove stranke, mogel izraziti dvom, da so se na sestanku v Riccione vodila tajna pogajanja, iz katerih bi lahko nastali kakšni nesprejemljivi in neustvarljivi načrti, ki bi imeli za posledico, da se še bolj okrepi obstoječe nezaupanje v Evropo. Po neki informaciji iz Londona bi se imel načrt italijanske vlade za gospodarsko reorganizacijo Podonavja izvesti v treh etapah. Po zaključitvi avstrijsko-madžarskega gospodarskega sporazuma (prva etapa) bi ti dve državi mnogo pomagali pri pogajanjih med Italijo in Malo zvezo, da se gospodarski sporazum razširi na vse podonavske države (druga etapa). V etapi pa bi se pričela še pogajanja z Nemčijo, da bi vstopila tudi ona (tretja etapa) in da bi se tako omogočilo pravilno funkcioniranje novega srednjeevropskega gospodarskega sistema.

Kaj hoče Titulescu v Ankari?

Bukarešta, 25. avg. m. Pomen Titulescujevega potovanja v Ancaro se je radi nepopustljivega stališča Bolgarije zelo zmanjšal. Bukareštanski vodilni krogi, ki so se sicer zelo vneli za Titulescujevo aktivno poseganje in iniciativno vlogo na Balkanu, sicer še danes obešajo to potovanje na veliki zvon, vendar pa so radi Herriotovega neuspeha v Sofiji zelo razočarani ter gledajo na skorajšnje potovanje zunanje ministra precej skeptično. Titulescu se bo v Ankari razgovarjal o poglobljivi romunsko-turških odnosov, predvsem pa o romunsko-sovjetskih zvezah. Turčija bo pri tem seveda igrala vlogo posredovalca. Začasno sicer Romunija ne bo prekoračila onih določil, ki so bila definirana v londonskem aktu o definiciji napadalca. Direktni ekonomski ali pa politični odnosi med Romunijo in Rusijo pa se po mnenju vodilnih krogov ne bodo mogli upustivati vse dotlej, dokler Rusija ne bo precizno definirala svojega stališča v vprašanju končne likvidacije besarskega problema.

Po umoru ministra Neudorferja

Belgrad, 25. avgusta. (tg.) Ministrstvo notranjih zadev je razpisalo nagrado 10.000 Din za tistega, ki bi prijel morilec bivšega ministra Mirka Neudorferja ali pripomogel, da se morilec aretirajo. Opis morilca: 24 let, visok, z obritimi brki in brado, temno oblečen, blace dokaj kratke in tesne, kakor jih nosijo na kmetih, klubok rjav s črnim trakom. Pri sebi ima avtomatsko pištolo 7,65 mm.

Zlatar, 25. avg. c. Mrtvo truplo pokojnega ministra in narodnega poslanca Mirka Neudorferja so položili na oder v njegovi hiši v Vladislavcih. Mnogo ljudi prihaja iz vse okolice, da pokojnika izkazuje zadnjo čast. Vsa vas je v črnih zastavah. Rodbina je prešla mnogo brzojavnih sožalij. Danes dopoldne ob 11 je prišel minister za šume in rude Matić, da izkaže pokojniku zadnjo čast. Ob 4 popoldne je prišla sodna komisija z zdravniki, ki so izvršili obdukcijo. Jutri dopoldne ob 10 bodo prepejali krsto v občinsko hišo v Zlatarju, potem pa bodo truplo prepeljali v Zagreb, kjer se bo izvršil pogreb.

Belgrad, 25. avg. (a) Na pogrebu pok. Mirka Neudorferja bodo v imenu Narodne skupščine sodelovali vsi poslanci iz savske banovine, v kolikor se nahajajo v Zagrebu. Na čelu teh poslancev bo posl. Anton Kovač, tajnik Narodne skupščine. Ta delegacija bo položila na grob pokojnega Neudorferja venec z napisom: "Jugoslovanska narodna skupščina svojemu članu".

Predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Kumandić je poslal rodbini pok. Neudorferja tole brzojavko: Prosim Vas, da sprejmete izraze sočutja Narodne skupščine in moje za izgubo dobrega tovariša.

Zakaj zopet pada cena pšenice?

(Poslanca Marković in Avramović na ministra Tomašića)

Belgrad, 25. avg. m. Narodni poslanec Milorad Marković in Branko Avramović sta radi stalnega padanja cen pšenice, ki se je v mesecih maju, juniju in juliju prodajala po 200 do 220 Din za meterski stot, a danes se prodaja po 80 do 90 za met. stot, poslala kmetijskemu ministru dr. Tomašiću pismo, v katerem ga vprašujejo, zakaj ni v sporazumu s trgovskim in finančnim ministrom pravočasno poskrbel za to, da bi se cene pšenice vzdržale vsaj na višini 150 do 200 Din za met. stot. Nadalje mu poslanca staviata osem vprašanj, na katera zahtevata odgovor in naprosata kmetijskega ministra, da naj v primeru, če se narodna skupščina ne bo sestala pred 10. septembrom, skliče sestanek narodnih poslancev iz žitornih krajev in zastopnikov zadržinskih organizacij v državi, na katerem naj se proučijo vsa ta vprašanja, ker se našim poljedelcem letova obup, ker ne bodo mogli s prodano pešnico kriti niti svojih stroškov, ki so jih imeli z delom na polju. Da bi se kmetu v žitornih krajih pomagalo, bi bilo pred vsem drugim potrebno, da poišče vlada nova tržišča za našo državo, da se cene vsaj malo dvignejo, da se nadalje za vojaške potrebe odkupi pšenica po oni ceni, ki je bila ob času, ko se je izdelal proračun, v veljavi in so bili na tej bazi tudi vzeti potrebni izdatki v proračunu, da se omogoči dalje kmetu, da lahko plača davke s pšenico, da za prevoz žita znižajo železniške postavke, da se dobiček od preferenciala uporabi za intervencijo in zvišanje cen pšenice v državi in da se neplačani davki vse dotlej, dokler se ne popravi cena pšenice, ne izterjujejo eksekutivnim potom.

Zitni sporazum

London, 25. avgusta. (tg.) Države, ki so zastopane na sedanjih pšeničnih konferencah, so se danes zedinile v važnem vprašanju. Uvozniške države so

Ruda Jurčec:

Politika na počitnicah

Vem, da mi bodo nekateri zamerili nezgodo tega političnega tečaja. Po zakonih narave, po pravilih Baedekerja in voznih redov Putnika in Jadranske Plovidbe je Hvar izredno posrečeno, skoraj da afriško letovališče za utrjene evropske živce. V politiki pa nervoznosti nikdar niso gospodarji svoje politične sintakse in če si je mednarodna diplomacija ustvarila običaj, da svoje dohodne konference za reševanje človeštva uprizarja zdaj v tem ali onem eksotičnem letnem ali zimskem letovališču, se to godi navadno iz ozirov protokolarne vladnosti različnih političnih činiteljev enega napram drugemu. Izloči se navadno bojišče in trpko križišče neposrednosti, da se ustvari obenem z dokazom mondenega okusa diplomatskega geografa neko številno poprišče, kjer bi se naj skušala postaviti plodna zelena politična miza, s katere se potem naj v periških grabijo blagodejni politični manifesti.

Sicer se ne morem odločiti, da bi rekel, da je naša politična sintaksa kriva, da so take organizirane politične politične navadno konfede ravno obratno z onimi, kar se je z njimi želelo doseči. Hvala Bogu bi tudi že poredel, da je človek z zoon politikon in da kot tak v svoji dinamični zida in ruši instinktivno vse nezdružljive politične kombinacije. Zato je diplomatska zgodovina evropskega političnega snovanja polna dokazov, da eksotika, ki da naj zakrije kot maska linavsko politično vladnost, da gospodarska politična velikodudnost, ki da naj vsem političnim pavnežem dokaže, da so v politiki prepadi v stvarnosti pravzaprav ravnine, na katerih uspevajo le prefrigani politični akrobati — rode končno le one zdrave politične reakcije, ki v politiki zmiraj ustvarjajo ono jasno podlago in zdravo linijo, ki od vsakega politika zahteva, da je pošten, ponosen, dosleden in potrpežljiv.

I. Da je v našem stoletju po mnenju mnogih politika bila poslana na počitnice, nikakor ni originalnost tega ali onega sodobnega političnega diktatorja. Politično snovanje dvajsetega stoletja je danes zablodilo s pomočjo radikalnega političnega frazerstva, ki si je privzel naslov, da je moderno, v ono izredno zanimivo duhovno zagato, kjer se obračunavanje s tem ali onim političnim sistemom pospoluje kot obračunavanje s splošnim kulturno političnim hotenjem tega ali onega političnega razreda. Ker se pa nahajamo na prelomnici dveh vekov, se ta obračunavanja iskreno ali pa zlonamerno vlačijo v revolucionarni vrtnec, kjer se običajen z demokracijo uprizarja kot harakiri svobodne politične mističnosti, obračun s socialnim in gospodarskim neredom današnje družbe kot priložnost, da se pošlje na legalitete en vacance — zakonitost na politično, kot je to s francoske parlamentarne tribune nedavno zatrobental Leon Blum, vodja francoskih socialistov.

Da je tak in sličen proračun tega ali onega novega sistema zgrešen, se vidi v tem, da tej ali oni politični guillotine prav nikjer ni sledil splošno-kritični konfiteor tega ali onega političnega razreda. Obratno — na evropskem horizontu se uveljavlja in grezeče valovi zsmradetih mlaka politične sterilnosti, ki vsakemu intuitivnemu politiku diktira le eno skrb: pri prvem pišu burle bo ta brezobličnost tega ali onega evropskega diktatorstva vžvalovila in iz odbojnosti valov se bo izvila vsa ona politična zavozlanost, ki bo za eno prestalega izkustva in razčiščenja stališča še samozvestnejša in kategoričnejša radikalneza. Razkrivala se bo ona velika današnja kulturna prevara, ki je z zlomom ideologije polpreteklitih političnih razredov istovetila pragon politike kot pnoneg kulturnega življenja iz občestvenega izživljanja. Možno je, da si bodo novi nastojejoči politični razredi zasnivali korporativno državo, brezrazredno člo-

danes dopoldne razpravljale o minimalnih cenah, ki bi jih lahko sprejele kot mednarodne cene in kot pogoj, da znižajo svoje uvozne carine. Sporazum bi bil mogoče na tej le podlagi: Mednarodna cena za stot pšenice naj bi bila 12 zlatih frankov ali 63.3 zlatega centa za mernik. Avstralija, Kanada, Argentina in USA so se obvezale, da omeje svoj izvoz l. 1933-34 na 500 milijonov mernikov. Izvozniške države — z izjemo Sovjetske Rusije in podonavskih držav — bodo na ta način omejile svoj izvoz za 15 odstotkov.

Skupna prodajna centrala za podonavsko žito

Belgrad, 25. avgusta. m. Naša vlada je sprejela iz Budimpešte daljšo noto, v kateri madžarska vlada predlaga, naj bi se zastopniki Jugoslavije, Romunije in Madžarske sestali na posebni konferenci, da se zedinijo glede skupne prodaje letošnjih poljskih pridevkov. Madžarska vlada predlaga tudi ustanovitev skupne prodajne centrala za žitne prideleke vseh treh držav, nadalje skupne enotne cene za razne vrste poljskih pridevkov, kar bi izključilo vsako tekmovanje med tremi državami na svetovnih tržiščih. Kontingentiranje in kompenzacije, ki niso dobro uspevale, bi v bodočnosti izostale. Jugoslovanska vlada bo imenovala svoje zastopnike, ki naj vodijo z Madžarsko in Romunijo to-zadevna pogajanja.

Dunaj, 25. avgusta. b. Danes dopoldne so s končala trgovinska pogajanja med Madžarsko in Avstrijo in bo sklenjena pogodba te dni postala veljavna.

Zločini kapitalizma

Washington, 25. avgusta. (tg.) Program za znižanje bombažne produkcije je že skoraj dočela izvršen. Okoli 10 milijonov orahov plantaž od 10 milijonov 340.000 orahov, kolikor jih je bilo določenih, da se uničijo, je že uničenih. Zetev bi letos vrgla 16 milijonov bal, tako je pa padla za 4.247.000 bal. Premije farmerjem, ki so omejili svoje bombažne nasade, znašajo okoli 1110 milijonov dolarjev.

Bolgarija noče žensk

Sofija, 25. avgusta. m. Radj odloka prosvetnega ministra Bojadžija, po katerem bodo s 1. oktobrom odpuščene vse ženske moči v prosvetnem ministru, je dal minister Rojadžijev častnikarjem izjavo, v kateri pravi, da je to storil radi tega, ker hoče imeti v centralnem uradu samo moške moči, s katerimi se lahko dela. Na koncu je minister se izjavil, da bo kratkem izvršil velike spremembe v poverjenem mu resorju.

Drobne vesti

V nedeljo ob četrta na 5 se bo darovala v kapelici v palači Vzajemne zavarovalnice sveta maša za turiste.

Dunaj, 25. avg. c. Popoldanski listi javljajo, da namerava ustanoviti avstrijska vlada koncentracijska taborišča za prisilno delo. S tem se hoče vlada rešiti vseh sitnih narodno-socialističnih elementov.

Newyork, 25. avgusta. m. Iz Nicaragua poročajo, da je potres skoraj popolnoma porušil mesto Leon, ki je oddaljen kakih 140 km od mesta Managua. Točnejši podatki o žrtvah potresa še niso znani.

**LJUBLJANSKI
VELESEJEM**

„Ljubljana v jeseni“
2.-11. septembra 1933

Kulturna in gospodarska razstava
Razstavišče obsega 40.000 m²

Jugoslav. veterinarska razstava / Razstave „Slovenske cerkve“, Misijonsko-etnološka in Umetnostna slov. Madon / Razstave vina, sir in mleka, medu, zelenjave, sadja in semen / Vrtarska razstava dalj / Razstavi goveda montafonske pasme 2. in 3. IX., in koz ter ovce 5.—11. IX. / Gospodinska razstava / Etnološka razstava Timoške pokrajine / Industrija, obrt (spec. pohištvo) / Konkretna jugoslav. harmonikarjev 8 IX. / Zabavišče — Variété

Polevna vozina na zelenicah / Popust na porokodih / Legitimacije se dobe pri biletarnah Putnika, vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih

S 1100letnice prve krščanske cerkve na Slovaškem

Kakor smo obširno poročali, so katoliški Slovaki v dneh 12. do 16. t. m. na najslavesnejši način obhajali 1100-letnico prve krščanske cerkve na Slovaškem, v Nitri. S tem obmem je bila združena proslava slovaškega kneza Pribine, ki je dal postaviti to cerkev.

Pri tej priliki je slovaški narod razvil svo krasi in pestrost svojih čudovitih narodnih noš. Naša slika nam kaže prizor s teh slovesnosti, ko nastopajo slovaški kmetje in kmetice v svojih lepih oblekah.

Viharna seja občinskega sveta v Kranju

Prilozbe razrešenih odbornikov bodo končno rešene pri upravnem sodišču — Trije predlogi za kranjsko kopališče — Velikodušna ponudba občinskega svetovalec g. Focka — Buren zaključek občinske seje.

Kranj, 24. avgusta.

V mali dvorani kranjskega magistrata se je v sredo zvečer vršila ena izmed najbolj zanimivih občinskih sej v zadnjih letih. Ves občinski odbor je bil zbran polnoštevilno, kar se ne dogaja vselej, navzoča sta bila tudi okrajni načelnik g. dr. Ogrin in podnačelnik g. dr. Mahnič.

Med naznanili županstva je občinski tajnik najprej prebral dopis kr. banske uprave, ki zavrača pritožbo razrešenih občinskih odbornikov. Občinski svetovalec g. dr. Sabothy je pripomnil, naj občinski odbor ne smatra, da je zadeva razrešenih občinskih odbornikov s tem končana, ker ima po zakonu končno besedo upravno sodišče, pri katerem je z ozirom na pritožbo, vloženo od razrešenih odbornikov, baje razprava že razpisana. G. dr. Sabothy je nadalje še ugotovil, da je tudi današnja seja v smislu § 129 neveljavna, kakor je bila prejšnja.

Naslednja točka dnevnega reda je bil razgovor o bodočem kranjskem kopališču. G. Pirč je v kratkih potezih orisal zgodovino dosedanjega dela za kopališče. Povedal je, da je stopil v stike z g. dr. Suhadolnikom, lastnikom velikega vrta ob Savskem drevoredu, ki je pripravljen prodati občinu za kopališče ca. 6383 kv. metrov sveta po 20 Din za kv. meter. G. dr. Suhadolnik je v občinski pisarni podal pismeno izjavo, da ostane v obvezi do dne 15. septembra. Z ozirom na ta pogajanja z g. dr. Suhadolnikom je predsednik g. Pirč stavil sledeče tri predloge: 1. občinski odbor naj sklene nakup Suhadolnikovega zemljišča; 2. občinski odbor naj sklene najetje posojila v znesku 600.000 do 700.000 Din; 3. poseben odsek s strokovnjaki naj preštudira vprašanje kopališča. — Kopališče z zemljiščem vred bi po izjavi g. Pirče veljalo okrog 700.000 Din. Poročilo g. predsednika je sledila dolga in burna debata.

Obč. svetovalec g. dr. Sabothy je poudaril, da je pri tako velikih in dragih napravah vedno stal na stališču, naj se točno dožene in preračuna stroške. Predlagal je za kopališče Slavčevu parcelo na Zlatem polju, katero g. Slavec proda polovico ceneje, to je po 10 Din kv. meter. Kopališče bi tu veljalo ca. 350.000 Din. Zemljišče za sportne prostore se lahko kupi od gospe Krennerjeve. Voda bi se črpala iz Save. (Podrobno o tem načrtu je »Slovenec« poročal že pozimi.) Je pa še druga možnost pridobivanja vode. V hribih, kakih 12—13 km proč od Kranja naj se zajame studence in napelje cevovod, ki bo polnil bazen (Radovljica učil), služil bi pa lahko tudi za vodovod, ki je v gornjem delu Kranja, to je v Kokriškem predmestju, kjer vode vedno primanjkuje, ali v Zlatem polju, kjer nimajo vodovoda, ampak pijejo kapnico, morda bolj nujno potreben ko pa kopališče. G. dr. Sabothy je predložil še izvršen načrt ter je izjavil, da se pridruži zadnjemu predlogu g. predsednika, naj odsek za vodo študira in najde pravilno rešitev.

Občinski svetovalec g. Fock je izjavil, da bo podpiral z vsemi sredstvi gradnjo kopališča, opozarja pa vedno na previdnost z ozirom na današnje gospodarsko stanje davkoplačevalca in na velike tekoče denarnih zavodov. Nadalje je govoril, da so se o nameravanem nakupu sveta in o gradnji kopališča raznašale vsepovsod po mestu vesti, češ, da je vse to še neizpremenljiv sklep, medtem ko obč. starešinstvu ni bila dana prilika se o tem pravčasno posvetovati. Osebito neprijetno pa ga je dirnilo, da se je od javnih faktorjev mesta Kranja raznesla vest, da bo za zgradbo kopališča dovolila mestna hranilnica — katere predsednik je — pol-druge milijon dinarjev posojila, medtem ko hranilnični upravni odbor o tem posojilu prav tako ni imel prilike posvetovati se iz čisto enostavnega razloga, ker ga za to še nihče ni prašal. Nevarno bi bilo za vsakteri denarni zavod, ko bi vlagatelji zvedeli, da se je tako naglo dovolilo tako posojilo, ki bi se seveda moralo izplačati v gotovini, medtem ko se oni (vlagatelji) radi obče znanih denarnih neprilic morajo zadovoljiti z majhnimi odstotki izplačil njihovih vlog. Med vlagatelji bi to povzročilo velike proteste in tožbe proti hranilnici, kar bi brez dvoma pomalo zavod pod § 5 ter bi s tem bilo tako dovoljeno posojilo nemogoče. S tem bi se napravila dvojnaka škoda, zavodu samemu in ideji kopališča še posebej.

Ves občinski odbor je pa nato g. Fock očividno presenetil z velikodušno gesto, ko je razvil svoj, to je tretji načrt za kopališče. Odločno je izjavil, da zastoji odlopi občini in podari zemljišče na svojem travniku nad hujanskim mostom za kopališče v enaki izmeri, kakor ga namerava občina kupiti na

Suhadolnikovem vrtu. Stavila le en sam pogoj, da se napravi ograja, ki bo kopališče ločila od ostalega njegovega zemljišča. — Ni čudno, če so ob velikodušnem predlogu g. Focku vsi občinski odborniki burno ploskali.

V debati o kopališču so se še priglasi gg. Košnik, dr. Semrov in ing. Gros in g. dr. Sabothy ter g. Pirč. Nato je sledilo glasovanje o vseh treh predlogih g. predsednika, katerih prvi se glasi, da je treba nemudoma nakupiti Suhadolnikov svet in to, preden se napravijo kakšni načrti ali proračuni, češ, da je ta svet itak zelo poceni, tudi če bi ga občina ne rabila za kopališče, pri čemer se pa ni vpoštevalo, da je g. dr. Suhadolnik pripravljen prodati svet le za napravo kopališča. Drugi predlog g. Pirče je bil, da se takoj najame posojilo pri Pokojniškem zavodu ali kje drugje, in tretji, da se prične z različnimi predpripravi. Pri glasovanju o prvih dveh predlogih se je izkazala večina dveh glasov, tretji predlog pa se je sprejel soglasno. Sklenilo se je še, da se poveri delo z ogledom vseh treh projektov v naravi g. prof. Vurniku in g. inž. Bloudiku, ki naj vse tri predloge na licu mesta preštudirata in podata svoje mnenje glede gradbenih in vzdrževalnih stroškov ter stroškov za dovanje vode.

Protituberkulozna liga v Kranju dela sedaj na to, da zgradi v Kranju protituberkulozni dispanzer, ki bo veljal ca. 300.000 Din. Dotlej bo dispanzer, ki je za Kranj kot industrijsko mesto potreben, v prostorih OUZD. Sredstva za zgradbo dispanzera so obljubljena od strani OUZD in centrale protituberkulozne lige. Okrajno načelstvo bo izročilo v ta namen 150.000 Din, kateri fond so občine kranjskega okraja zbirale za gorenjsko bolnišnico v Kranju. Občina bo morala skrbeti za vzdrževanje ene ga zdravnika in bolniške sestre.

Občinski odbor je odobril računski zaključek za leto 1932 in zaključek ubožnega zaklada. Računski zaključek izkazuje 65.557 Din prebitka. Od tega zneska se je kakih 20.000 Din letos porabilo za popravilo ljudske šole in gimnazije, ostanek ca. 45.000 Din naj se porabi kot del kupnine za Suhadolnikov travnik.

Sedma in obenem zadnja točka so bile na dnevnem redu volitve upravnega odbora mestne hranilnice. Preden pa je predsednik mogel preiti k izvedbi in nadaljnemu postopku te točke, se je dvignil bi okrajni načelnik dr. Ogrin in izjavil: Okrajno načelstvo kot nadzorna oblast sporoča, da se mora danes ta točka odstaviti z dnevnega reda. — Na to izjavo in pojasnilo g. načelnika je g. predsednik Pirč med precejšnjim hrupom, ki se je razvil v dvorani, vprašal, iz kakšnih razlogov se je to zgodilo. G. dr. Ogrin je odgovoril, da razlogov ne more navesti, ker je seja javna. Nekateri odborniki so zahtevali tajno sejo. G. predsednik Pirč je nato prebral že napisan protest proti tej odločbi ter pristavil, da bo interveniral pri raznih gg. ministrih.

F. Fock kot predsednik Mestne hranilnice je pa med precejšnjim hrupom izjavil, da po sedmih letih ni nobenega tehtnega razloga za en ali dva meseca pred novimi občinskimi volitvami voliti novi hranilnični odbor, ker bi se mogel ta aforn proti staremu odboru v nepoučenih krogih tolmačiti, kakor da bi šlo za kako nekorektnost, ki je dala povod takemu nujnemu ukrepu. Navedel je, da so ostali povečini obenem s starimi občinskimi odbori tudi skoraj vsi odbori različnih mestnih hranilnic na svojih starih položajih, ker so vsi gospodarsko orientirani in finančno verzirani občinski močje bili soglasno prepričani, da ne kaže razdirati kontinuitete hranilničnih upravnih odborov. Zato daje ukrep mestnega županstva povod misliti o vsem drugem namenu, kakor o zgoraj povedanih. S tem upravnim odborom, ki je bil do skrajnosti nepristranski in sestavljen iz pripadnikov vseh svoječasno v občinskem svetu zastopanih strank, je njemu kot predsedniku bilo možno rešiti situacijo, v kateri se je nahajala hranilnica.

S tem je bil dnevi red izčrpan. Seja je bila ob 19.45 med velikim hrupom, kričanjem in medklici ter medsebojnim prekanjanjem zaključena in se je dvorana polagoma izpraznila.

Takoj po končani seji so se zvečer zbirale na ulicah semintje grupe radovednežev, ki so debatirale o dogodkih na občinski seji.

Naročajte »Slovenca«

Nekaj o našem opiju

Belgrad, avgusta.

Če se v zgodnjem poletju peljete skozi Po-vardarje, boste opazili cele njive zanimivega cvetja. To je mak (južni Srbijanci mu pravijo »afijon«), iz katerega se dobiva po vsem svetu znano uspavalno sredstvo opij, ki je s svojimi tri in dvajsetimi derivati (alkaloidi) eden največjih dobrotnikov človeštva. Današnjega razvoja farmakologije in težkih operacij si skoraj zamisliti ne moremo brez njega. Seveda ima vsaka dobra stvar tudi svojo slabo stran. Tako je tudi z opijem. Če povem, da je približno 300 tisoč kilogramov opija popolnoma dovolj za medicinsko in znanstveno uporabo na svetu (letno seveda), da ga pa pridelajo letno skoraj še enkrat toliko (600.000 kg), si lahko takoj predočimo pogubne posledice pri uživanju tega uspavalnega sredstva. Zloraba opija je zlasti udarna na Kitajskem in v Indiji in deloma v Turčiji, ki so poleg naše države najbogatije na opiju. Podobno je tudi v Egiptu. Za ilustracijo zgornjega naj navedem samo statistiko posebnih znanstvenih zavodov, ki se bavijo specialno s podatki in posledicami opijske industrije. V nji je navedena porazna številka: 70 odstotkov. Sedemdeset procentov svojega dnevnega dohodka daje kitajski kuli samo za opij, t. j. da zadovolji svojo strast. To so številke, ki dajo misliti. Popolnoma je razumljiva in logična trditev, da je opijski problem v osnovi socialni problem. Tangirane države so se zganile. Dances obstojajo posebni zakoni in carinski kakor tudi trgovski sporazumi in predpisi glede prodaje, oziroma kupovanja opija. Zveza narodov se je posebej zanimala za ta problem in danes imamo stalno opijsko svetovno komisijo in Osebnosti opijski odbor v Ženevi, ki zelo uspešno delujeta.

Jugoslovanski opij je eden najboljših na svetu sploh. Glavni in najbolj zaželeni kemijski derivat iz makove smole, ki teče iz narezanih makovih stebel, je morfin. To je alkaloid, ki povzroča otrpnenje in ga predvsem rabijo pri operacijah, ki je treba človeški organizem uspavati, da ne bi trpel ob prehudih fizičnih bolečinah. Iz morfina je najprej mogoče po komplicirani kemijski proceduri dobiti nov deri at. heroin, ki je približno šestkrat močnejši od morfina in ga mnogo uporabljajo v farmakologiji. V najboljšem opiju se nahaja 14—15 odstotkov morfina. V slabem pa seveda daleč manj. Naš opij varira med 11 in nol do 15 odstotkov. Pridetek opija v Južni Srbiji je prav za prav 200.000 kg. t. j. skoraj dve tretjine svetovne potrebe, oziroma ena tretjina dejanskega svetovnega pridelka. Če upoštevamo, da je cena opija še sorazmerno visoka (varira med 300—400 Din za kg; — pred leti pa je bila do 1000 Din), šele vidimo, kolikega gospodarskega pomena je pridelovanje opija za sicer neenako rodovitno Južno Srbijo. Kolčina 200.000 kg opija namreč predstavlja vrednost okoli 80 milijonov dinarjev.

Privilegirano izvozniko društvo (Prizad) je navedlo pomembnost pridelovanja in prodaje opija za našo državo in lani je približno ob tem

času osnovalo poseben oddelek za opij, ki se je sorazmerno dobro izkazal. Opij pridelujejo, kakor sem že zgoraj omenil, predvsem v Po-vardarju. Približno 10.000 revnih in številnih družin se peča z gojitvijo makovih nasadov, ki zahtevajo mnogo pravilne nege in skrbi. Bela makova smola je za Makedonce isto, ko bela pšenica za kmeta v Vojvodini. Če je letina dobra, je vesel, ima upanje, da bo mogel zimo na toplim preživeti, če ne, s strahom čaka nove setve.

Cene opija na mednarodnem trgu so zadnji čas zelo padle. Tudi povpraševanje za opijem ni posebno veliko; organizacijo prodajanja je treba dobro voditi, pa še ni posebnih uspehov. To predvsem radi prevelike količine opija iz prejšnjih let, ki čaka v skladiščih. Na tem mestu naj omenim, da so nekatere države prodajo opija naravnost monopolizirale. Radi splošnega padca opijskih cen so bili pridelovalci iz Južne Srbije, ki niso niti lanske letine razprodali, v sila težkem položaju. Na pomoč jim je hotela priskočiti država, ki je do t. t. m. odkupila približno 50.000 kg starega (lanskegaletnega) opija po cenah nad svetovno pariteto. Vendar so se tudi tu našli ljudje, ki so znali revnemu kmetu iz Južne Srbije od ust odtrgati kos kruha. Razni špekulanti, predvsem iz grškega Soluna, so od tega imeli daleč več koristi, ko revni pridelovalci, oziroma naši trgovci.

Naš opij se izvažal predvsem v Nemčijo, Francijo in Svico. Deloma tudi v Ameriko. Vendar inozemci zelo gledajo na solidnost v trgovini in so zlasti glede opija zelo natančni. To pa radi tega, ker so se zadnja leta ravno v trgovini z opijem vršile velike prevare in falzifikati, ker so posamezniki v Južni Srbiji makovo smolo mešali s sirom, moko, jajci, asfaltom itd. in ta način dobro zaslužili. V Belgradu je organizirana posebna centrala za pregledovanje in klasifikacijo nakupljenega opija (Prizad), ki ga po predelavi izvažajo v inozemstvo. Makova smola se na poseben način suši in meša, tako da je mogoče dobiti količine opija z istim procentom morfina. To delo opravljajo posebni stroji. Pozneje se opij znotraj gnete in formira v hlebkem podobne kepe, katere ponovno suše. Pozneje jih v posebnih, konzervam podobnih pločevinastih posodah izvažajo. »Prizad« je doslej poslal v inozemstvo čez 500 zabojev (po 75 kg) opija.

Po vsem povedanem je jasno, da je opijski problem za našo državo in njeno gospodarstvo posebnega pomena. Pridelovalcem je na vsak način treba stati ob strani s potrebnimi krediti. To velja zlasti ob slabih letinah ali pa v slučaju nizkih cen na mednarodnem trgu. Vsem onim pa, ki jih vprašanje pridelovanja opija zanima, bi priporočil prvo našo obsežno in dovolj popolno brošuro o tem problemu, ki jo je lani napisal g. Sava D. Obradović v Belgradu (samozaložba) z naslovom: »Pitanje opijuma«. Iz nje je mogoče hitro dobiti jasno sliko o pomenu opija za domače gospodarstvo, kakor tudi trgovske odnose za ozirom na opij med posameznimi državami.

Romanje v Rim

Skupno svetloletno romanje v Rim pod pokroviteljstvom ljubljanskega in lavantinskega knezoškofa dr. G. Rožmana in dr. I. Tomažiča

Letošnje sveto leto prihajajo verniki iz vsega sveta v Rim, da se poklonijo sv. očetu in da obiščejo znamenita svetišča, kjer počivajo ostanki apostolov in svetnikov. Sporazumno s škofijskim ordinariatom v Ljubljani in v Mariboru sta Katoliški akciji za ljubljansko in lavantinsko škofijo določili sledeči program romanja:

Odhod iz Ljubljane ob 28. septembra, to je četrtek popoldne ob 17.11, iz Maribora ob 14.10; prihod v Firence 29. septembra ob 4.10 zjutraj. V Firenci bo skupna sv. maša, nato zajtrk. Romarji si ogledajo znamenite cerkve in umetniške spomenike. Odhod iz Firence ob 12.15, prihod v Rim ob 18.10. Z glavnega kolodvora se odpeljejo romarji z avtobusi na stanovanje, takoj po dohodu na stanovanje premeje večerjo.

V Rimu ostanejo 30. septembra, 1., 2. in 3. oktobra, na stanovanju imajo popolno oskrbo, to je zajtrk, kosilo in večerjo (juha, meso s prihujami, sadje, kruh) in četrt vina opoldan in zvečer. Dne 30. septembra bo ogled cerkve sv. Petra in ker je ta dan praznik sv. Jeronima, bodo romarji obiskali tudi zavod in cerkev sv. Jeronima. Dne 1. oktobra bodo obiskali romarji z avtobusi štiri glavne rimske cerkve, da se udeležijo odpustkov. Dne 2. oktobra bo obisk katakomb (Kalikstove) in groba sv. Cirila. En dan je določen za obisk pri sv. očetu in za ogled Vatikana.

Odhod iz Rima je določen za 3. oktober, to je v torek zvečer ob 17.30. Prihod v Benetke bo v sredo 4. oktobra ob 5.04 zjutraj. V Benetkah imajo skupno sv. mašo, nato si ogledajo cerkev sv. Marka in beneske zanimivosti. V Benetkah dobijo tudi zajtrk in kosilo. Odhod iz Benetk pa bo ob 10.45, prihod v Trst ob 13.30, odhod iz Trsta ob 14.45, prihod v Ljubljano 4. oktobra ob 19.15 zvečer.

Vsi izdatki, to je III. razred brzovlaka, vizum, taksa v Rimu, stanovanje in prehrana, ki se začne z zajtrkom v Firenci in se konča s kosilom v Benetkah, avtobusi, vstopnina znašajo Din 1400; za II. razred Din 1700. Potne liste si oskrbe romarji sami, vizume pa romarski odsek Katoliške akcije v Ljubljani. Denar naj romarji menajo doma ter vzamejo s seboj le lire, v domači valuti smejo vzeti s seboj le par sto dinarjev.

Priglasje sprejema za vernike ljubljanske škofije Romarski odsek Katoliške akcije, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Za vernike lavantinske škofije pa Katoliška akcija v Mariboru. Priglasiti se je treba do 8. septembra, do istega termina je treba tudi vplačati svo vsooto. Potne liste je treba izročiti do 20. septembra. Zeleti je, da se zlasti odborniki Katoliške akcije, če le mogoče iz vsake župnije, udeležijo romanja.

Romarski odsek KA v Ljubljani in Mariboru.

Strelna in ogenj na Dolenjskem

St. Vid pri Stični, 23. avg.

V torek, 22. avgusta je strela hudo razsajala. Udarila je v kačo Polončič Antona, Grm št. 7. Dasiravno je bilo to v zgodnjih jutranjih urah, so vendar gasilci iz St. Vida hitro prihiteli in omejili ogenj, da ni drugega zgorelo, kakor streha. Zito je ostalo nepokvarjeno.

Istega jutra je gorelo na Primskem. Popoldne je zadela strela hišo Ambrož Ignacija v Česnjicah. Toda domači so ogenj takoj pogasili.

Tudi v elektrifirano žico je udarila strela, vendar ni bilo večje škode.

Pred 25 leti v Ptuj

V bližnjih dneh praznujemo 25 letnico ptujskih dogodkov, ki so zarezali globoko brazdo v slovenskem političnem življenju. Ptuj je postal ognjišče in žarišče novega življenja in preko njega je dobilo Slovenstvo novih impulzov v dotakrat suženjskem ozračju.

Dejstvo je, da marsikdo noče pogledati nazaj v to razdobje in to radi tega, ker je bil sam član in eksponent avstrijskega pangermanizma in je živel in se preživljal na račun slovenskega odnosno slovenskega kmeta; drugi pa so — zaprti, ponižani in razžaljeni — čakali dneva, ko bo napočila doba odrešenja. In da je baš Ptuj bil mejnik, je povsem razumljivo, saj je bil centralna točka onega gibanja, ki v svoji brezvestni demoralizaciji ni poznalo meja. V Ptuj samem in njegovi okolici so se mu pridružili še vinski in drugi močgeti, ki so s neskončnim idealizmom in »mehko hrbenico« po Halozah in Slovenskih gorah neumisljivo tlačili in izsesavali slovenskega človeka; teh ljudi ostanki se še danes poslužujejo istih metod; saj jabolko ne pade daleč od drevesa. »Stajerci«, njihovo glasilo, je skrbel za to, da v slovenskem jeziku in z vsemi razpoložljivimi sredstvi blati slovenske pravice. Na čelu tega glasila so bili uredniki »svetovnega slovesa« W. Lernkutsch, Fr. Schrei, Joh. Kruschmann in Karl Linhart, ki so pisali po navodilih Josipa Orniga, takratnega župana, in njegovih »sodelavcev«.

V tem ozračju je zborovala dne 13. septembra 1908 obrambna družba Cirila in Metoda. Ptujski nemški, bolje rečeno renegatski voditelji so videli v tem napad na »njihovo posestno stanje«. Radi tega so izdali letake s sledečo vsebino:

... Deutsche!!! Der windische Gegner will unserer Stadt Pettau ein Schandmal aufdrücken und der panslavistischen Trikolore Raum verschaffen. Zu diesem Zwecke wurde für Sonntag, den 13. September nach Pettau die Hauptversammlung des windischen Ciril- und Methodus-Vereines einberufen... Wir betrachten diese freche Vorgangsweise als eine unglaubliche Herausforderung, die abzuwehren unser aller heiligste Pflicht ist... Deutsche!!! Wir wollen von unserem Hausherrnrechte Gebrauch machen... (Prevod: Nemci! Slovenski sovražnik hoče omadeževati naše mesto Ptuj in najti v njem mesta za vseslovensko trobojnico. V ta namen je sklicana za nedeljo, dne 13. septembra v Ptuj glavna skupščina Ciril-Methodove družbe... Mi smatramo to predrzno početje za neverjetno izzivanje, katerega ubraniti se je naša najsvetejša dolžnost... Nemci!!! Poslužili se bomo pravice hišnega gospodarja...)

V razpoloženje, ki je bilo polno mrznosti do slovenskega naroda, so padle besede, ki so vse prej kakor utemeljene in razsodne. Vse te samovoljnosti in protislovja, v kateri sta tirala ptujске »mogovce« nebrzdana razdraženost in pohlep po slovenski zemlji, so utrjevali Slovence v narodni zavesti in pospeševali vse poznejše dogodke v slovenski, odnosno jugoslovanski politični zgodovini; Ptuj pa je bil in je ostal žalostna in svetla točka naših prave.

Lado Jerš.

Nesrečen kozolec

Metlika, 23. avgusta.

Nemaniču Jožetu v Zelebeju, bivšemu poslan-cu, je lani nevihta porušila vezan kozolec. Postavil je novega. Pri postavljanju je padel en delavec — ki je pa sedaj že zdrav. Pred 14 dnevi je udarila vanj strela, ki je preklala levi stolp na južni strani. Včerajšnja nevihta je spet udarila v streho in ometala in razbila veliko opeke.

Ljubljanske vesti:

Usoda hotela Tivoli

Številne deložacije pri okr. sodišču v Ljubljani

Ljubljana, 25. avgusta.

Letošnji avgust je res dosegel poseben rekord v pogledu stanovanjskih deložacij. Do včeraj je bilo pri okrajnem sodišču ljubljanskem vloženi 75 deložacijskih predlogov, od teh mestna občina sama 42. Deložiranim strankam so v splošnem preskrbeli nova stanovanja, nikjer ni prišlo do burnejših nastopov. Najemniki sami so skušali poiskati si novo stanovanje, dostikrat tega ob določenem roku niso mogli, a gospodarji niso hoteli čakati in so najemnike s sodnimi organi metali na cesto. Mestna občina navadno uporablja pravico deložacije samo v ta namen, da izvrši na najemnike, ki nočejo redno plačevati najemnine, gotov pritisk, in so pri okrajnem sodišču deložacijski predlogi občine, ki so stari že nad eno leto.

Za novembrski selitveni rok je bilo podanih avgusta že sto stanovanjskih odpovedi, tako je pričakovati, da bo tudi november pravi živahen v preseljevanju strank.

Zadnje dneve je mestni magistrat začel izpraznjevati hotel Tivoli. Vse stranke so bile formalno deložirane, nekaterim pa je bilo dovoljeno, da smejo

začasno še ostati v hotelu, dokler se definitivno ne odloči, v kakšne namene se bo porabilo hotelsko poslopje. Za hišnika poslopja je postavljen g. Plančar, ki je doslej imel gostilno na Dolenjski cesti. Hotel sam je prazen in vsenaokrog vlada popolna tišina, umolknila je vesela godba, ne vrnejo se več oni časi, ko je po hotelu vladalo veselo in razkošno vrvenje.

V kakšne namene porabijo hotelsko poslopje? To vprašanje je za enkrat še odprto. Nekateri zagovarjajo predlog, da naj bi se tivolski hotel porabil za nov dečji dom. Ta ideja ima mnogo zagovornikov. Drugi zopet se zavzemajo, da bi hotel spremenili v lepo, moderno urejeno zavetišče za osem mogle ljubljanske občane in občanke. Naposled se je pojavila ideja, da naj bi se iz hotela preuredila moderna vrtnarska šola. Na tem kraju bi bila res taka šola prav primerna, ker je teren za vrtnarstvo v bližini in bi bilo učenecem praktično vežbanje kar pri rokah. Vprašanje banovinske vrtnarske šole je zadnji čas postalo že aktualno, v Mariboru se bo proti koncu septembra vršila anketa o nakupu vrtnarskega kompleksa g. Džamonje, kjer nameravajo ustanoviti vrtnarsko šolo.

Kongres živinozdravnikov v Ljubljani

Ljubljana, 25. avgusta.

Med številnimi zborovanji in kongresi, ki so bili letos v Ljubljani, bo eden najbolj zanimivih nedvomno kongres živinozdravnikov, ki bo v Ljubljani od 2. do 4. sept. Kongres priredi Jugoslovansko veterinarsko združenje, v katerem so vključeni skoraj vsi živinozdravniki Jugoslavije. To bo 12. redni kongres tega združenja.

Kongres se prične v soboto 2. sept. ob pol 9 s svečano otvoritvijo zborovanja v dvorani Kazine. Ob 10 bo svečana otvoritev živinozdravniške razstave na ljubljanskem velesejmu, ob 15 pa bo nadaljevanje zborovanja v Kazini ter bodo podana poročila upravnega, nadzornega in uredniškega odbora. Nato bo predaval S. Debelič o kontroli živil animalnega izvora. Po predavanju bo diskusija. Nato bo predaval dr. L. Kocijan o vprašanju higijenske kontrole mleka v dravski banovini.

V nedeljo 3. sept. se bo dopoldnevo zborovanje nadaljevalo. Sledile bodo volitve upravnega in nadzornega odbora. Nato bo predaval dr. F. Kerl o čebelarstvu. Popoldne bodo na zborovanju vloženi samostojni predlogi ter se bo pretresal poročun za leta 1934. Sledilo bo predavanje dr. L. Hribarja o nozemi čebel.

V ponedeljek dopoldne predava J. Ravtar o planšarstvu. V ponedeljek bo tudi določeno mesto, kjer bo prihodnji kongres.

Razen tega oficijelnega sporeda kongresa, je določen tudi zabavni program za številne goste, ki pridejo v Ljubljano.

Tako bo v petek 1. sept. ob 9 zvečer prijateljski sestanek v Zvezdi, v soboto ob pol 9 zvečer bo banket v Zvezdi, v nedeljo ob 8 zvečer pa bo svečana proslava v gledališču. V ponedeljek 4. sept. so določeni razni izleti, in sicer v Kamniško Bistrico, na Bled, v Logarsko dolino in Rogosko Slatino.

Dne 4. sept. se prične poseben čebelarški tečaj. Predaval in nazorno pokazal bo čebelarstvo čebelarški strokovnjak prof. J. Verbič. Dne 5. septembra pa bo v državnem veterinarskem bakteriološkem zavodu predavanje z demonstracijo o čebelnih boleznih. — Predavali bodo strokovnjaki zavoda.

Kaj bo danes?

Kino Kodoljevo: Ob 20.30 »Plavi slavček«.

*

© **K pogrebu dr. Vinka Gregoriča.** K našemu poročilu o zadnji poti pokojnega dr. Vinka Gregoriča dodajamo še, da se je nad odprtim grobom od pokojnika poslovil v imenu slov. zdravniškega društva predsednik dr. Meršolj, primarij v bolnišnici. Govornik je slavil pokojnikove zasluge za zdravniški stan ter njegove splošne zasluge. V imenu Narodne odbrane pa se je od pokojnika poslovil g. Ernest Vargazon.

© **Izlet Avtokluba preložen.** Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana objavlja: Izlet, ki bi se moral vršiti v nedeljo 27. avgusta s Cerkljenim jezeru, je preložen na nedeljo 3. septembra ter se bo vršil pod istimi pogoji in z istim sporedom. Izlet je bil prenešen na splošno željo članstva, ki je deloma to nedeljo zadržano, deloma pa je še na letovanju ali potovanju. Sekcija Ljubljana naproša, da se prijavi udeležbe izleta sporoči tajnistvu v teku prihodnje tedne, najkasneje pa do sobote 2. septembra dopoldne.

Poljska in Poljaki

Iz vlaka

Poljska valovi skoroda v enem samem žitnem polju, a kljub temu je za nas nekoliko potesta. Naše oko je vse preveč navajeno počivati na gorah ter njihovih oblakih in meglah. Pa se ti ustavi pogled le ob brezah in topolih. Neobdelana zemlja je porasčena s pustim drevjem: na dolgih, zvitihi deblih se zibljejo revne krome, ki jim živahni baltiški veter nikakor neče dati miru.

Zemljo z bajerji in mlakami so si Poljaki določili za sveja letovišča: z malimi so zadovoljni — v tej puščobi si postavljajo svoje še bolj puste, večinoma ometa gole hišice in vile, da tod v prirodnih skrasotah prežive počitnice.

Kmečke hiše so se potuhlele v skromne, majhne vase, ki se — kot so neznane — vrste v dolgih presledkih. Ogromne strehe pokrivajo s svojimi širokimi napuščmi še tistih par oken, ki si komaj upajo gledati v mimo bežeči vlak. Poljaki so verni v Boga. Tam nekje sredi žitne poljane se je vernost cele vasi strnila v ogromen lesen križ, ki kot čuvaj sreče in blagostanja lebdi visoko nad strehami. Topoli pa mu drugujejo.

Varšava

V mesto moramo skozi predmestje, ki je gromada sivega in visokega zidovja brez oken. Predmestne hiše so obrnile svoje poglede na dvorišča, kakor bi jih bilo sram grde obleke.

Dunaj je v tej vročini odvraten. Ljudje so beli v lase kot otroci in nosijo masne kratke hlače ter si žele vrček mrzlega piva. To ni ona vročina, ki te doma prežene v dehteč borov ali smrekov gozdiček, ta vročina

smrdi po asfaltu in olju ter te peče v nosu in grlu. Kakor smo bili takega Dunaja žalostni, tako nas je Varšava razveselila. Morda mnogo radi hladnejšega vremena.

Varšava ima kljub severni legi precej južne živahnosti. Izvoščki so kljub napredujočemu in zelo močnemu motorskemu prometu še zelo »obrajtanje«. Ubogi kočijaži imajo tako z avtomobili kot s svojimi, dasi prav po ljekarsko lenimi konji, toliko opravka, da ne najdejo vselega obraza med njimi, tudi telo se jim je sključilo v tri grbe.

Ceste so izredno živahne, ker nadomestujejo ljudem senčna dvorišča in vrtove. Teh tod ne poznajo, vsaj privatnih ne; tako je tudi največji, res ogromni varšavski park Łazienki natrpan z ljudmi, da ne najdeš mirnega kotička, pa če ga iščeš z lučjo pri belem dnevu. Ponoči ti to itak ne bo mogoče, ker te že ob 9 napade s trobento na trdo, kockano cesto.

Ko je Bog ljudem dobrote delil in je stopil predenj Kranjec, da ga povpraša kakšen delež gre njemu, mu je Stvarnik odgovoril:

»Tebi pa mirne in bele ceste, pa mrzle in čiste vode«.

To povedo stare slovenske imalice. Na Poljskem niti hiše niso bele; saj jih niti pobelili niso, če pa so jih, jih je čas tako počrnil, da so kakor pri nas le tovarniški dimniki. Pa saj je majskeje tako! Ljubljana ni zastojni bela, pa tudi ponosni nismo nanjo brez povodov in vzrokov.

»Liga«

Oprava imamo na »Ligi« mednarodnega zblizanja. V poljskih univerzitetnih centrih delujejo krogi prijateljev raznih tujih držav (n. pr. Turčije, Francije, Jugoslavije itd.). Tudi na

Mariborske vesti:

Na begu ustreljen cigan

Roka pravice je zasledovala v Prepoljah pri Ptujju sumljivega cigana, 26letnega Aleksandra Baranjo iz Cirkovcev. V temni noči se je sumljivo kretal in ker na klic »stoj« ni obstal, temveč je iskal rešitve v urnih petah, s počili trije streli. Eden ga je zadel v desno roko, ki jo je krogla prebila ter si nato skozi ciganeve prsi in hrbet poiskala pot iz telesa. Pa se je tako srečno izmuznila med pljuči, ožiljem in srcem, da ni ranila nobenega teh važnih organov. Beguna je strel vrigel ob tla, naakar so ga naložili na avto ter ga prepepeljali v mariborsko jetnišnico.

Tu so šele ugotovili, da so rane od strela nevarne ter pozvali reševalce, ki so Baranjo prepepeljali v bolnišnico. Baranjo so zasledovali radi raznih zločinov. Med drugim je osumljen tudi roparskega umora, pri katerem je sodeloval v Prekmurju.

□ **Duhovne vaje za duhovnike** so se vršile v dijaškem semenišču od ponedeljka do zaključno četrtka. Vodil je duhovne vaje lazarist dr. Franc Knaps od Sv. Jožefa nad Celjem, udeleževalo se jih je 44 gospodov, med njimi prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič.

□ **Mednarodna rokometna tekma.** Jutri v nedeljo bodo imeli Mariborčani priliko videti rokometno tekmo, kar je za naše sportne razmere redkost. In k temu bo tekma še mednarodna, ker nastopili proti rokometnemu moštvu SSK Maratona renomirana grška enajstorična tamošnjega kršćanskega telovadnega društva »Ostmark«. Rokomet je v zapadnih državah tako razširjena igra, kakor nogomet, pri nas pa ta lepi in zanimivi sport le polagoma prodira. — Tekma se bo vršila na starem prostoru SK Željeznica poleg kadetnice s pričetkom ob 10 dopoldne.

□ **Mariborski filatelisti** so si osnovali lastno organizacijo na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil v četrtke zvečer v gostilni »Pri Prlekcu« v Tattenbachovi ulici. Udeležba je bila zelo lepa ter je pokazala živo zanimanje, ki vlada v Mariboru za zbiralni znamkarski sport. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik inž. Mohorčič, tajnik Zabkar, blaginjak Gröblacher, odborniki pa dr. Mühl-eisen, Pirchan in Pavlinič. Sprejet je bil sklep, da se osnuje posebna mladinska sekcija. Prostor in čas za sestanke mladih zbiralcev se bo še določil in razglasil. Menjalni sestanki odraslih filatelistov pa se bodo vršili vsak četrtrek ob 20 v gostilni »Pri Prlekcu«.

□ **Stare korenine.** V Wilsonovi 23 je pokosila smrt staro mariborsko korenino, 82 letnega novidenta državnih železnic, g. Ivana Abrama. Blagega pokojnika položijo k večnemu počitku danes popoldne ob pol 4 iz mrlišnice na magdalenskem pokopališču. Svetila mu večna luč, žalujočim naše sožalje.

□ **Vinogradi so se popravili.** Avgustova vročina je zelo blagodejno vplivala na razvoj vinogradov, ki so radi pomladnega in junjskega deževja silno zaostali v rasti. Izgleda, da letos ne bo tako slaba bratev, kakor se je bilo prvotno bati. Vinogradi sicer niso tako bogato obloženi, kakor lani, vendar bo za sedanje razmere tudi letošnjega pridelka dovolj. V kratkem bodo zapeli po Slovenskih goricah klopotci ter oznanjali mehanje žlahtnega sadu.

□ **Metelkova ulica dobi brezdomce.** Mestna občina se je končno odločila kljub vsem protestom stanovalcev Metelkove ulice, da bo ustanovila tu zatočišče za prebivalstvo svojih zaslih stanovanj. Kakor smo že poročali, ne bo s preureditvami Scheerbaumovega mlina nič, ker bi bile predrage. Zato se bodo raje zidala v etapah zasilna stanovanja in sicer v Metelkovi ulici, kjer ima občina na razpolago svoje parcele.

□ **Nič ribjega trga.** Tudi včeraj je ostal Maribor brez rib. To pot nosi krivdo jadransko morje, ki je bilo viharno ter je ovrnilo ribolov.

□ **Novo odersko delo.** Znani naš pisatelj in dramatik Rudolf Golouh, mariborski podžupan, je dovršil novo odersko delo, basen v 8 slikah za odrasle »Od zore do mraka«. Delo je sprejelo mariborsko gledališče v svoj letošnji repertoar ter ga bo vpriporilo ob začetku sezone. Zanimaja pa se zanj tudi zagrebško gledališče. V basni nastopajo same živali na odru, ki vpriporijo v svojem gozdnem kraljestvu cel rebeljon, v katerem pripade končna zmaga — oslu.

□ **Drava upada.** Prav tako naglo, kakor je narasla, je prišla Drava tudi upadati. Preko noči se je znižala gladina zopet skoro za cel meter. Poleg tega se je prišla reka tudi čistiti, tako da dravska kopališča zopet mrgolijo kopalcev.

□ **Prve lastovke.** Ulično življenje se oživlja z novimi mladimi obrazi: študenti se vračajo, z enkrat sicer samo še tisti, ki imajo razne nevshe ponavljalne izpite, toda ker so bili lanskoletni učni uspehi slabi, je takih precej. V prihodnjih dneh pa dobimo zopet celokupno študentsko gardo, ki smo jo v poletnih mesecih kar pogrešali.

Klasička pa je nek drugi krošnjar pošteno oklal z nožem v levo roko in v hrbet. Laže ranjeni pa so še nekateri drugi krošnjari. Polcija je o dogodku uvedla preiskavo.

□ **Nočno službo imajo lekarne:** mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

benega teh važnih organov. Beguna je strel vrigel ob tla, naakar so ga naložili na avto ter ga prepepeljali v mariborsko jetnišnico.

Tu so šele ugotovili, da so rane od strela nevarne ter pozvali reševalce, ki so Baranjo prepepeljali v bolnišnico. Baranjo so zasledovali radi raznih zločinov. Med drugim je osumljen tudi roparskega umora, pri katerem je sodeloval v Prekmurju.

□ **Se vedno previsoka voda.** Dela pri novem mestnem vodnjaku na Teznu se še vedno ne morejo nadaljevati. Vodostaj talne vode je še vedno tako visok, da ne morejo ne delavci ne stroji dnu do živga. Čakati bo treba v pozno jesen, da se gladina vode zniža. Ostale priprave za vodnjak pa so že gotove ter je med drugim tudi že izgotovljena velika električna črpalka, ki so jo izdelale avstrijske tovarne.

□ **Krožna proga.** Naš predlog glede uvedbe krožne avtobusne proge Maribor-Limbuš-Pekre-Radvanje-Maribor je naletel na živahen sprejem pri ondnotnem prebivalstvu, pa tudi na razumevanje pri vodstvu mestnih podjetij. Proga si je ogledala posebna komisija MP ter ugotovila, da je cesta dobra in proga čisto primerna. V kratkem bo najbrž prišel voziti avtobus, ker se vozni red že izdeluje. Prišel bo prav posebno ob tržnih dnevih, pa tudi nedeljskim izletnikom bo dobro služil.

□ **Še se zida.** Gradbena sezona še ni pri kraju. Dovoljena so še nekatera nova gradbena dela, ki se pa nanašajo le na prezidavo, oziroma preureditev posameznih poslopj in lokalov in le eno na stanovanjsko zgradbo. Gradili bodo: Drago Roglič, preureditev prodajnih prostorov v Gertovi hiši, Gosposka 13. — Bernetič Mihael in Karolina, zidanje dvorišnega stanovanjskega poslopja v Koseskega 22. — Dr. Mario in Matilda Pohl, preureditev kavarne »Evropa« v restavracijo. — Feiertag Anton, prizidek pri skladišču na Belnavski cesti. — Friedl Josipina in Valerija, preureditev hotelskih prostorov v »Meranu«.

□ **Ne štimajo.** Bistri opazovalci ugotavljajo da naše električne ure ne štimajo. Prehitvejo druga drugo in spravljajo v zadrego one, ki uravnavajo po njih svoje žepne ure. Jim bo treba pregledati obisti.

□ **Obiranje hmelja** se je pričelo tudi v mariborski okolici in v Dravski dolini, kjer se niso vrgli te rastline iz razsada. Hmelj je letos izredno dobre kakovosti ter se nadejajo srečni lastniki debelih penozov.

□ **K Maratonu.** Starši se opozarjajo, da se jo ustanovila v okvirju tujajšnjega SSK Maratona lahko-atletika juniorska sekcija za dečke od 14. do 18. leta. Redni treningi so ob sredo in sobotah od treh naprej na Livadi, kjer se sprejemajo tudi novi člani.

□ **Mariborska kolesarska podzveza** priredi jutri v nedeljo obvezni izlet v Št. Ilj. Tehn. referent poziva vse kolesarje in funkcionarje, da se izlela udeležje. Odhod ob 13.30 s Trga Svobode.

□ **SSK Maraton.** Igralci Luči, Grešak, Breko, Kebrič, Karlo, Žebot, Pišec, Verstovšek, Zdravko, Fika in Dujec, ki so določeni za mednarodno rokometno tekmo z graškim klubom »Ostmark«, morajo biti danes ob pol 5 popoldne na igrišču »Željeznica« pri kadetnici.

□ **Nočno lekarniško službo** vrši v prihodnjem tednu od 27. avgusta do 3. septembra lekarna Albaneže »Pri sv. Antonu« na Frankopanski cesti.

Ptui

Oratorij v ptujski stolnici. V spomin 1900-letnice smrti našega Odrašenika Jezusa Kristusa priredi slovensko pevsko društvo »Maribore« v nedeljo 3. septembra ob pol 19. uri v ptujski stolnici oratorij »Sedem zadnjih besed Jezusovih na križu«. Sodelujejo solisti: ga. Skvarčeva, gdč. Vedralova, g. Živko in g. Neralič, ter pomnožen vojaški orkester. Dirigira Janez Ev. Gašparič. Predprodaja vstopnic v prodajalni kat. tiskovnega društva v Ptujju.

Prodaja sadja in grozdja. Da se prepreči prodaja ukradenega sadja in grozdja po trgovinah in na živilskem trgu v Ptujju, se opozarja prebivalstvo, da mora vsak prodajalec sadja in grozdja imeti potrjeno občino, od koder donese sadje oziroma grozdje, da je isto njegova last, odnosno, da je k-prodaji opravičen. Tržni nadzornik in varnostni organi imajo nalog, da zahtevajo predložitve tega potrdira.

Nočno lekarniško službo od 26. t. m. do 2. septembra t. l. vrši gornja lekarna »Pri Zamorcu«, magister Molitor.

Svinjska kuga se je ugotovila v Sklekovčevi ulici v Ptujju. Da se prepreči širjenje te nevarne kužne bolezni, se navedena ulica stavi pod zaporo in je vsako obolenje pri svinjah takoj javiti mestnemu veterinarju. Tudi nakup in prodaja svinj je prepovedana.

pustil nas povabljenec nemili usodi. Želim mu, da ga prav tako suho peče po grlu in da ga prav tako peko podplati ko nas od trdih varšavskih ulic. Gostili, v našem pomenu, tod ne poznajo, da o cvičku ne govorim. Pitna voda je za nas — razvajence — malo pretopla. Generalni sekretar »Lige« je vsekakor na boljšem: kmalu bo v Ljubljani in bo mogel s ceninim cvičkom utopiti poljsko, češko, avstrijsko in romunsko željo, pa še sebe, če bo hotel.

Končna vest je taka, da čez par dni odpotujemo v obmorsko letovišče Hallerowo na polotoku Helu v počitniško kolonijo Akademski dom. Nastanijo nas v ogromnem akademskem domu, ki ima prostora za 2000 študentov. Obsežnost zavoda nam pove dejstvo, da ima svojo knjižnico, čitalnico, dalje restavracijo, spece-rijsko trgovino, frizerja, trafiko itd.

V restavraciji naletnimo na francoske in ameriške tovariše, ki so prispeli semkaj na enome- sečni kurz poljske kulture. Živahno se zanimajo za naš narod in naše kraje. Postregli smo jim s prospekti in fotografijami naših krajev, kakor smo pač mogli.

Omenjeni kurz poljske kulture je zelo široko zasnovan, tako v programu, kakor v postrežbi udeležencev. Za otvoritev jih je n. pr. pred domom čakal luksuzni avto in so v zmotni prijaznosti celo nas hoteli vzeti s seboj.

Kurz je razdeljen na 6 oddelkov, poljska likovna umetnost, poljska literatura, zgodovina Poljske republike, sodobna Poljska, poljski jezik, poljski jezikovni kurzi. Za otvoritev je bila gostom prirejena čajanka, ki je prijetno potekla v medsebojnem spoznavanju. Na programu je dalje poset varšavskih muzejev, gledališč, koncertov, umetniških razstav in na povratku obisk Krakova.

naši univerzi se n. pr. ustanavlja potreben »Krožek prijateljev Poljske«. Namen teh krožkov je, čim tesneje navezati poljske študente na študente tujih držav in jim omogočiti sodelovanje tako v strokovnem kot v družabnem oziru. Poleg tega hočejo ti krožki zainteresirati tuje študente za poljsko kulturo in gospodarstvo, in jih informirati o poljskih terenskih prilikah. Najvažnejše je delovanje teh krožkov v zadevah družabnega zblizanja poljskih študentov s tujimi. Zato povabi »Liga«, ki je centralno društvo vseh prijateljskih krožkov, vsako leto več ali manj tujih študentov v kolonije poljskih akademskih društev.

Delovanje »Lige« je razcepjeno v tele veje:

1. organizacija,
2. zamenjava ferjalnih praks,
3. varstvo tujih študentov na Poljskem,
4. ekskurzije v Poljsko in iz Poljske,
5. informacijska pisarna,
6. propaganda.

Ligne sekcije so v vseh univerzitetnih mestih. Vsa študentska gibanja na Poljskem tesno sodelujejo z državnimi oblastmi, ki jih ves-povsod podpirajo. »Liga« živi odlično protek-cijo zunanje ministristva. Tako ima v centru Varšave krasne prostore s prijetnim salonom in drugimi udobnostmi.

Sprva so tod dokaj vestno skrili, da ne vedo ničesar o našem prihodu, a to je kasneje korajžno udarilo na dan. Posadili so nas v nekoliko vegaste baročne stole, ki pa so bili sicer povsem salonski. Tod smo se z madjarskim tovaršem in tovarišico ter Liginimi »uradniki« spustili v prijeten razgovor, po odhodu prvih dveh pa smo kmalu zvedeli neprijetne novice: generalni sekretar »Lige« je namreč odpotoval z ekskurzijo v Romunijo in Jugoslavijo ter pre-

Clevelandski Slovenci organizirajo jugoslovanski teden

Gospa Virginia Lewis Paterson v Sloveniji

Ljubljana, 24. avgusta.

V Sloveniji se mudi že teden dni angleška publicistka ga Virginia Lewis Paterson, sotrudi raznih angleških listov in revij. Južne naše kraje, kakor Srbijo, Crno goro, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, pozna že precej dobro — saj se je mudila v teh krajih letos že četrto leto. V Sloveniji pa je prvič, in sicer po nalogu clevelandskega Museum of Art.

Clevelandski muzej boče biti tako kot skoraj vsi angleški muzeji v najbližji zvezi z vsemi sodobnimi kulturnimi tokovi. Na vzpodbudo clevelandskih Slovencev, ki tvorijo v Clevelandu največjo jugoslovansko kolonijo, je sklenil posvetiti počenši z 11. februarjem prihodnjega leta en teden jugoslovanski kulturi in civilizaciji. Ga. Patersonova je znana prijateljica Jugoslavije, zato ji je naročil omenjeni muzej, da preštudira pri nas

Ljubljana posekala Maribor

V drobnopisu namreč!

Ljubljana, 25. avgusta.

Pred kratkim smo čitali v nekem časopisu o rekordu, ki ga je dosegla v drobni pisavi Mariborčanka gdca Bošnjakova, ki je napisala na navadno dopisnico 13.668 črk v 133 vrstah.

Ljubljana je Mariboru ta rekord kaipada zavidala. Ljubljanci so šli v svoji skromnosti vase, globoko zavedajoč se, da kaj takega ne zmorejo in na tem polju Maribora ne bodo mogli več doseči. Dokler — dokler se ni našel poživljen Ljubljancin, da se spravi nad ta mariborski rekord z željo, da ga potolče in pribori Ljubljani zasluženi ugled ter rekord v drobni pisavi. Požrtvovalnemu Ljubljancu se je to v obilni meri posrečilo, tako da naj se Maribor s svojim rekordom kar skrije. Požrtvovalni Ljubljancin, ki je rešil čast Ljubljane, je g. Stanko Golob, zasebni uradnik. Ta je napisal na navadno dopisnico na eni strani 140 vrst s 14.756 črkami, torej 7 vrst in 1088 črk več kakor pa gdca Bošnjakova iz Maribora. Pisal pa je brez vsakega drugega pripomočka, kakor le s peresom in črnilom. Ljubljana je torej posekala Maribor na vsej fronti. Pri tem pa niti interpunkcije niso vračunane. G. Golob je prepisal na razglednico članek g. Franceta Perniška: »Več jasnosti in doslednosti, ki ga je objavil «Kres»; da pa ne bi delal krivice dekletom, je na isto dopisnico prepisal še članek iz «Vigreda» »Družini pomoč«, namreč predavanje, ki ga je imela gospa Milica Grafenauerjeva na zborovanju žena in deklet. Da bo imelo občinstvo več jasnosti, kako veliko število črk je g. Golob napisal na eno samo dopisnico, naj pripomnimo, da bi vse te črke, če bi bile natisnjene v «Slovenec» v petlinem tisku, dale približno 370 vrst, kar se pravi nad dve koloni in pol.

Maribor pa posekal Ljubljano

Tudi v drobni pisavi

Maribor, 25. avgusta.

Slava mlade rekorderke Bošnjakove, zasebne uradnice, ki je napisala na dopisnico 133 vrst z 2093 besedami in 11.000 črkami, je nagloma zatemnela. Njen rekord je potolkel litograf mariborske železnice delavnice g. Marko Dolinšek. Na dopisnico je spravil 187 vrstic s 3332 besedami in 16.343 črkami. To da v «Slovenec» kar celih 410 vrst. Rabil je za to sila natančno in mučno delo nič manj kot 7 ur in 38 minut. (Torej je Maribor vendar le potolkel Ljubljano.)

Ogenj in voda na Barju

Ljubljana, 25. avg.

«Slovenec» je danes poročal o požaru pri Blatni Brezovici, ko je zabela goreti močno posušena zemlja odnosno šota. Taki požari na Barju ob času najhujših vročin niso redki. Pred tremi leti je gorilo Barje pri Črni vasi in Hlapčmanici. Zemlja je gorela neprestano kar 14 dni. Tri dni so ljubljanski in barjanski gasilci bili na delu, da so požar omejili in naposled ugasili. Zadnji nalivki, ki so zemljo zmogli do pol metra globoko, so preprečili izbruh sličnih požarov.

Silne plove v ponedeljek in torek so povzročile, da je Ljubljana s pritoki precej narasla. Hudournik laka je ob izlivu v Ljubljano poplavljal bližnje travnike in polja. V Lipah in na koncu Črne vasi je Ljubljana preplavila bregove in poplavlja večjo površino travnikov in njiv. Škoda ni posebna. Voda pa se prav počasi odteka. Tudi pri Hlapčmanici je bilo barje poplavljen.

Čateške Toplice

Najbolj vroče radiotermaalno kopališče v dravski banovini (54°5° C). Za revmo, isias, otroplost, žledene in ženske bolezni! — Od 1. septembra do 31. oktobra 20-dnevno pavšalno zdravljenje za ceno 1200 Din (stanovanje, 4krat dnevno dobra hrana s kruhom, 20 kopeli, zdravilni dovoz in odvoz od žet, postaje Brežice ali Dobova, takse in davek). Prospekti na zahtevo.

predvsem stare gradove in vrtove, o čemur bo potem predavala.

Opozorjena na »Krkot«, nekakšno reprezentanco Dolenjske v Ljubljani, me je ga. Patersonova poiskala in prosila informacij o naših dolenjskih gradovih. Postregel sem gospo s propagandno brošuro Dolenjske, ki jo je izdal novomeški »Progres« v moji redakciji leta 1930, in pa s fotografijami najbolj značilnih gradov. Propagandne brošure se pri nas ne bo mogla poslužiti, ker ne zna slovenski, tem bolj dobrodošla pa ji bo v Clevelandu, kjer ima več znanec med našimi tamošnjimi rojaki. Seveda sem jo podrobno seznanil z razmerami pri nas v Sloveniji, še posebej pa na Dolenjskem. Gospa se je tako navdušila za prelepo našo Dolenjsko, da je sklenila pojuštršim odpotovati v Novo mesto in si ogledati gradove: Grm z banovinsko kmetijsko šolo, Sotesko pri Dolenjskih Toplicah, in Otočec.

Ljubljana gospa mi je pripovedovala, da potuje že deset let po evropskih deželah in da je napravila nanjo najmočnejši vtis ravno Jugoslavija. Njena lepota je v tem, da je bogata kontrastov. Južne predele naše države občuti kot staro Evropo, severne pa že kot novo, moderno. Med Ljubljano in med mesti na zapadu z enakim številom prebivalstva ni dosti razlike. Ljubljana zvečer ji bo stala v neizbrisnem spominu. Vseč ji je bil zlasti Tivoli, skozi katerega je šla na Bellevue in s terase opazovala ljubljanski grad — ves razsvetljen — in okoli njega razprostirajočo se Ljubljano s tisoč in tisoč tuč.

Zanimajo predvsem naše podeželje. Opazila je, da naša mladina rada zabaja na hribe. Preteklo nedeljo, ko se je vozila na Bled, se je peljala na stolice turistov in turistov na Gorenjsko, oprtnih z nahrbtniki. Kaj tako zdravega ne vidite niti v Ameriki.

Če bi Angleži vedeli za lepoto naših krajev, bi prav gotovo prihajali v Jugoslavijo v dosti večjem številu. Propaganda v inozemstvu je velike važnosti za nas. Tuji so navajeni, da se jim vse potrebne informacije nudijo že v prospektih. Če teh informacij ne najdemo, jih ne privabijo niti največje mikavnosti.

Zal, da odpotuje ga. Patersonova že to nedeljo iz Jugoslavije. Ko sem jo prošil za razgovor za liste, mi je prav rada obljubila, da se bo potrudila, da vzbudi za nas kolikor mogoče veliko zanimanje — Anton Podbevšek

Pri kopanju utonil

Guštanj, 24. avgusta.

Utopil se je pri kopanju v Dravi v nedeljo 20. t. m. 19-letni fant Filip Avgust, sin tukajšnje tovarniškega tesača. Kot gozdni delavec je bil zaposlen v Breznu v gozdu. V nedeljo popoldne je šel v družbi s svojim bratom ter še enim tovarišem kopat se v Dravo. Kopali so se v bližini Sv. Ožbalta. Izmed vseh treh kopalcev je bil najpogumnejši Filip Avgust. Njegov pogum ga je stal tudi življenje. Šel je namreč parkrat plavaje v sredino vode, a se je slednjič preveč približal ogromnemu vrtincu sredi vode, ki ga je v nekaj sekundah prijel v svojo sredino in ga potegnil na dno.

Ves prizor se je odigral tako naglo, da sta druga dva komaj šele opazila, kaj se godi z njunim tovarišem in že jima je izginil s površja vode.

Pomagati mu sploh nista nikakor mogla, kajti da bi se še onadva podajala v vrtinec, bi bilo blazno, ker bi gotovo tudi še ta dva našla tam svojo smrt. Dosedaj utopljenejši fanta še niso našli, najbrže ga je voda odplavila proti Fali.

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef«-grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnič potujejo, da je »Franz-Josef«-voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih.

Dva mlada cigana - konjska tatova

Plačilo za konjsko tatvino v Besnici nad Litijo.

»Slavni sude!... Slavni sude! Nisem ukralkonja. Pošten sem cigan. Zandarmi so me tolkli. Slavni sude! Vidite tu na rami se še pozna,« tako približno je jadoval mladi cigan, 18-letni Janko Nikolič, rojen v Bistri na Hrvaškem. Njegov bratec Mika ni vedel natančno, koliko je star. Pravil je, da je bil rojen takrat, ko sv. Jurij vse ozeleni. Oba sta bila obtožena, da sta ponoči 17. junija letos odplavala iz bleva posestniku Alojziju Skubicu v Besnici dva, 3900 Din vredna kmečka konja. Orožniki iz Skočjana so ju pozneje prišli in odvabili na orožniško postajo v Krškem. Oba cigana sta priznala orožniško tatvino, drugače pa sta v preiskavi in na današnji razpravi odločno tajila in zatrjevala svojo nedolžnost.

Priča, poveljnik orožniške postaje v Skočjanu, narednik Moček je povedal, da je 18. junija bil obveščen o tatvini dveh konj v Besnici, litjski okraj. Zapazil je popoldne dva mlada cigana, ki sta jezдила skozi Skočjan na dveh kmečkih konjih. Ko ju je hotel ustaviti, sta poskakala s konj in jo popihala z orožnikom Podobnikom sta nato na kolesih zasledovala cigana, ki sta že bila pri veliki ciganski družini. Pri vozu sta cigana priznala tatvino. Prvi cigan: »Ovaj žandarm me nikdar ni videl, tudi jaz njega ne!

Priča orožnik Podobnik: »Vsak enega sva prijel. Priznala sta tatvino pri vozu.« Cigan Janko: »Tepi so me.« Priča: »Star cigan-glavar je me tepel, ne mi!« Predsednik, »Zakaj?« Priča: »Najbrž zato, ker jima tatvina ni uspela.

Ker sodišče ni moglo doignati starosti drugega cigana, je bila sodba proti ciganu Miki izločena, dočim je bil cigan Janko obsojen na 6 mesecev strogega zapor. »Treba take tatvine strožje kaznovati, ko jemlje ubogemu kmetu živino iz bleva.« Za enkrat je bil cigan še milo kaznovan, ker je bil starejši mladoletnik, drugače pa so konjski tatovi sojeni na več let robije. Cigan Janko je pripomnil predsedniku: »Slavni sude! Cenu bi se pritožil, saj ne bo nič koristilo, dobiti mogoče še več.« Cigan Mika pa je jadoval: »Slavni sude! I mene dars sode!« Slavni sude! Molim tebo skupno sodo. In žalostna sta odhajala cigana vsak v svojo zaporo... Potoma sta se za slovo poljubila...

Koledar

Sobota, 26. avgusta: Zefirin, papež; Bernard Oliški, spoznavalec.

Osebnosti

— Izpit za rez. pešadijskega podporočnika je pred izpitno komisijo v Osijeku napravil Debevec Boris, kaplar-dijak 1. planinskega polka v Skofji Loki.

Ostale vesti

— Župni uradom ljubljanske škofije! S pomočjo č. župnih uradov je KZ organizirala v letošnjih počitnicah posrečeno počitniško akcijo za revne ljubljanske otroke. Po uradni objavi se začne šolsko leto prej nego smo pričakovali, zato treba, da se otroci pravočasno vrnejo v Ljubljano. Uluhudo tedaj naprošamo gg. župnike onih župnij, kjer se pri dobrotnikih naši varovanci nahajajo, da blagovolijo prihodnjo nedeljo, 27. avgusta pri službi božji oznaniti, da naj se vrnejo otroci v Ljubljano v sredo, 30. avgusta. Otroci naj se zbera na kraju, kakor je bilo dogovorjeno v tej zadevi z zastopnikom naše Zveze. Pri dogovorjenih vlakih bodo otroke sprejeli naši odposlanci. — Karitativna Zveza v Ljubljani.

— Kmetijska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra bo obsegala: a) sirarsko in mlekarstvo razstavo, na kateri sodelujejo skoraj vse mlekarne in sirarske zadruge; b) čebelarstvo in sejem za med; c) oddelek za zelenjadarstvo; d) oddelek za vino in vinski sejem. Kmetijsko razstavo organizira kmetijski odbor velesejma. Tej razstavi bo priključena še e) razstava dalij, ki jo priredi Klub ljubiteljev dalij v Ljubljani. Dalje bodo priključene se sledeče razstave: f) razstava goveje živine montafonske pasme, ki jo priredi živinorejska združba »Jugomontafon«. Razstava se vrši 2. in 3. septembra. g) razstavo koz in ovac priredi Društvo rejcev malih živali »Živalica« in traja od 4. do 11. septembra; h) in ves čas razstave, to je od 2. do 11. septembra velika razstava poljedelskih strojev in orodja.

PRI ONEMOGLOSTI IN UTRUJENOSTI CELEGA TELES PRI STARIH OSEBAH.

Onemoglim in starejšim osebam toplo priporočamo: dajte si masirati telo s preparatom »ALGA« zvečer predno greste k počitku, in zjutraj predno vstanete. Zvečer po masaji vam bo telo lahko, deležni boste globokega spanja, po katerem se boste odpočili in se okrepili. Zjutraj po masaji ostanite še nekaj časa v postelji. Ko vstanete, boste imeli ude gibne, hojo lahko, telo bo kot prerojeno, občutili boste novo svežost, vedrost in življenjsko moč.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—

— Prireditev Jadranske straže v Splitu. Naknadno obveščamo, da je prometno ministrstvo s svojo zadnjo rešitvijo M. S. št. 17.936 odredilo, da popusti na državnih železnikah ob svečanosti izročitve ladje »Jadran« kr. mornarici v Splitu velja od 4. do 14. septembra, a ne, kakor je bilo prvotno poročano, od 1. do 11. septembra. Ta sprememba je nastala, ker je oblastni odbor JS v Velikem Bečkereku prošil naknadno za popust, ki naj bi veljal od 4. do 14. septembra, a prometno ministrstvo je ta popust razširilo na vso državo. Da bi mogel ljubljanski oblastni odbor poskrbeti udeležencem iz vse dravske banovine posebne vozove, poziva, da mu udeleženci javijo osebnost, pismo ali telefonično (št. 35-55), če reflektirajo na rezerviranje prostora v posebnem vagonu, ki bo priključen brzovlaku dne 4. septembra z odhodom iz Ljubljane ob 20.03. Poseben vagon bo mogel odbor izposlovati le tedaj, ako se prihlasi najmanj 30 udeležencev.

— Žrtve Mure. Rankovič, Dne 10. avg. se je šel kopat mladi 17-letni hlapec posestnika F. iz Bakovec pri Murski Soboti v Muro. Ker je bil slab plavalec, voda pa neprimerno globoka in deroča, je kmalu omagal. Zajel ga je vrtinec in ker se je kopal sam, je bila rešitev izključena. Na en teden so ga našli otroci pri kopanju v Razkrižju. Tako je zahtevala Mura tudi letos eno mlado žrtve.

— Na drž. mesečanski šoli v Vojniku bo vpisovanje za vse razrede 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. Popravni izpiti so 4. sept. od 8 do 12. Vpisne takse za vse učence: šolnina ali oprostitvev od iste na podlagi predloženega davčnega izkaza o neposrednih davkih, 20 Din za zdravstveni fond, 5 Din kolek na prijavo. Druge podrobnosti so na razglasu v šolski veži.

— Državna 1. dekliška mesečanska šola v Ljubljani. Popravni izpiti se bodo vršili dne 30. in 31. avgusta. Vpisovanje za vse razrede bo 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. Podrobnosti so razvidne iz razglasa, ki je nabit v šolskem poslopiju. Opozorja se, naj se za vsako učenko pravočasno preskrbi potrdilo pristojne oblasti o višini neposrednega davka, na podlagi katerega se bo odmerila šolnina. Kdor plačuje manj od 300 Din neposrednega davka, je oproščen šolnine.

— Na drž. 1. deški mesečanski šoli v Ljubljani (Prule) bodo popravni izpiti dne 30. avgusta, pričetek ob 8. Vpisovanje za prihodnje šolsko leto se vrši 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8—12. Podrobnejša obvestila na razglasni deski v veži šolskega poslopija.

— Jugoslovanska gasilska zveza »Ljubljana« naznanja vsem včlanjenim gasilnim društvom in župnim načelstvom, da je direkcija pošte in telegraf izdala na vse podrejene poštne urade okrožnico sledeče vsebine: V smislu določil § 97. zakona o organizaciji gasilstva kraljevine Jugoslavije, so vse gasilske organizacije v naši državi oproščene plačevanja poštne pristojbine za navadna in pripočena pisma, dopisnice, tiskovine, poštne nakaznice, čekovna vplačila, navadne in vrednostne pakete in sicer v medsebojnem razmerju in v razmerju z državnimi in samoupravnimi oblastmi, uradi in ustanovami ter za čekovna vplačila z vsemi lastniki računov poštne hranilnice. Na vseh pošljilkah je označiti s štampiljko levo spodaj: Službeno, poštne prosto. Pisma in druge pošiljke na privatne osebe niso poštne proste. Vsa p. n. društva naj dopisujejo odsele društvom, župam in zvezi poštne prosto. Prav tako tudi vsem državnim in samoupravnim uradom.

— Arb. J. Mesar-arh. I. Špinčič: Stanovanje. Ljubljana 1931, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v plato vezano 100 Din. Udobno stanovanje človeku mnogo pomaga k zadovoljstvu in sreči. Naša hiša in naše stanovanje ni lepo samo tedaj, kadar nam je lepota prvi in glavni namen, marveč je mnogo lepše, kadar nam je udoben, domače, praktično. V stanovanju se zrcali naš značaj, naša osebnost, v stanovanju se kažejo naše napake in naše prednosti, tu nam ni mogoče prikriti ne naših napak, ne naših vrtil. Knjiga bo nedvomno mnogo koristila ne samo tistim, ki si nameravajo postaviti lasten dom, ampak tudi tistim, ki že stanujejo v lastnem domu ali še celo pri tujih ljudeh.

Radio Therma Laško

zdravi revmatizem vseh vrst, isias, ženske bolezni, znižuje krvni tlak itd. Naravni vrelce visoka radio aktivna termalna voda 37,5°C

Posezijska doba od 1. septembra dalje.

Davšalna penzija za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1.100.—

V pavšalni penziji je enosteta hrana in stanovanje, dve zdravniški ordinaciji, dnevno po eni kopeli in vse takse. Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča!

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglaniu, razdraženih živcih, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzročijo naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

— Kako slabo izgledate? Kaj vam je, da ste blede kot zid? Gotovo vas muči glavobol, migrena ali nevralgija? Ali ste prenaporno delali? To je pogosto vzrok, da živci popuste in se pojavijo bolečine, ki človeku popolnoma izpremenijo obraz. Take bolezni vas ovirajo pri delu. Nesposobni ste za vsako delo, kar more imeti za vas celo težke posledice. Proti temu pa imamo zdravilo. Vzemite 1—2 tableti Pyramidona. Zanesljivo vam bodo pomagale. Tablete so sicer majhne, pa zelo dobro učinkujejo pri navedenih in tudi drugih boleznih kot: težkoča menstruacije, revmi, zobobolu itd. Kdor jih je preizkusil samo enkrat, jih vedno rabi v navedenih slučajih. Poslušajte tedaj gornji svet in zahtevajte vselej samo izvirne »Bayer«-ove Pyramidon-tablete.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

— Katja Delakova odvarja z odobrenjem ministrstva prosvete šolo za ritmično gimnastiko in umetniški ples v novi, vsem higijskim predpisom odgovarjajoči, veliki in svetli dvorani v Dukičevem bloku. Topie in mrzle prhe. Tečaj le za dame in otroke. Vpis dnevno od 10 do 18.

Celje

— Mestni narodni šoli v Celju. Naknadno vpisovanje novincev in novink za prve razrede bo še v petek 1. septembra od 9 do 12 ter od 15 do 18 v obeh šolskih pisarnah. Sprejemajo se v šolo otroci, ki bodo do 31. decembra 1933, dopolnili 7 leto starosti; ker je bilo nekaj otrok pri zadnjem vpisovanju vsled bolehnosti zavrnjenih, naj bi se ti otroci, če so se v teh počitnicah zdravstveno popravili, še enkrat prijavili k vpisovanju. Če je bil otrok rojen izven celjske županije, je primesti s seboj tudi rojstni izpisek od dotičnega župniškega urada. V soboto 2. septembra bo šolska sveta masa. Mladina (tudi novinci in novinke) naj se zbere na šolskem dvorišču ob pol 8. uri zjutraj in gre potem zopet domov. Učiteljski konferenci za obe šoli bosta tudi tega dne ob 10. uri. V ponedeljek 4. septembra ob 8. uri zjutraj se bo pričel redni pouk. Upraviteljstvo obeh mestnih šol.

— Umrla je v celjski bolnišnici Divjak Ana, 41 let, posestnica iz Dolnjega Leskova, N. v m. p.

— Leto 1931. je odšel in se še ni oglašil. Fijavž Karel, tov. del., stanujoč v Gaberju, Lastni dom 8. je naznanil predstojništvu celjske mestne policije, da pogrešajo že od leta 1931. njegovega očeta in naj bi se zaradi tega uvedlo potrebno poizvedovanje. Pogrešani — Fijavž Franc — je rojen 1868. l. v Zrečah v kornjskem okraju in je pristojen v Maribor levi breg. Do leta 1931. je služil kot finančni preglednik pri carinarnici v Mariboru, stooil nato v »Koko«, ne uživa na svoje pokojnine, leži pri finančni direkciji v Ljubljani. Medtem, ko je Fijavž izginil in dosedaj je bilo za njim vsako poizvedovanje brezuspešno. Je srednje postave, okroglega rdečega obraza, sivih las, brke si brije. Natančnejši opis pogrešanca svojem ni več v spominu. Kdor bi kaj vedel o njem, naj to sporoči sorodnikom ali pa predstojništvu mestne policije v Celju.

— Boljše kolo zamenjal za slabše. Majarn Ivanu, trg. vajencu pri tvrdki Majdič je nekdo včeraj dopoldne pred pošto zamenjal črno obleskano kolo, pustil pa zeleno pleksano, znanke »Kosmos«, št. 5 — 102.935, ki je veliko boljše od njegovega.

— Odkritje spominske plošče oisatelja Bezeuška preloženo. Pred nekaj tedni je poročal »Slovenec« in tudi drugi časopisi, da se bo v začetku meseca septembra vršila v Bukovju pri Frankolovem velika slavnost, namreč odkritje spominske plošče tamkajšnjemu rojaku, pisatelju Antonu Bezeušku. Po najnovejših informacijah, ki smo jih dobili, se bo ta slavnost vršila prihodnje leto ob 80 letnici rojstva znamenitega frankolovskega rojaka.

— Tudi s sadno razstavo ne bo nič. V Celju se je pripravljala to jesen velika razstava sadja, s katero pa baje ne bo nič zaradi slabe sadne letine.

— Pozor izletnikom in turistom v Logarsko dolino. Ker vozi v Logarsko dolino po sedanjem voznem redu poleg običajne popoldanske vožnje ob 16.40 vsak dan avtobus tudi ob 11.15, odhaja ob nedeljah in praznikih avtobus, ki je odhajal iz Celja ob 4.50 zjutraj.

— Nedeljski šport. V nedeljo se bodeva vršili na igrišču pri Skalni kleti dve nogometni tekmi. Ob 9. uri dopoldan bo vesela nogometna tekma med kibici in starci SK Atletika, ob 5. uri popoldan bo pa prijateljska nogometna tekma — revanša — med vojaškim teatom 39. n. p. in SK Atletikom.

Poizvedovanje

Kolo (moško) mi je bilo ukradeno 16. t. m. iz veže Trjavske zbornice, znamke »Cosmos Steyers«, tovarniška št. 74.519, št. na tablici 1337. Kdor ga najde, dobi 200 Din nagrade. Franc Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) št. 67.

Nasla se je ročna torbica. Dobi se: Gospo-svelska cesta 13, vrata 15.

FOTOAPARATE

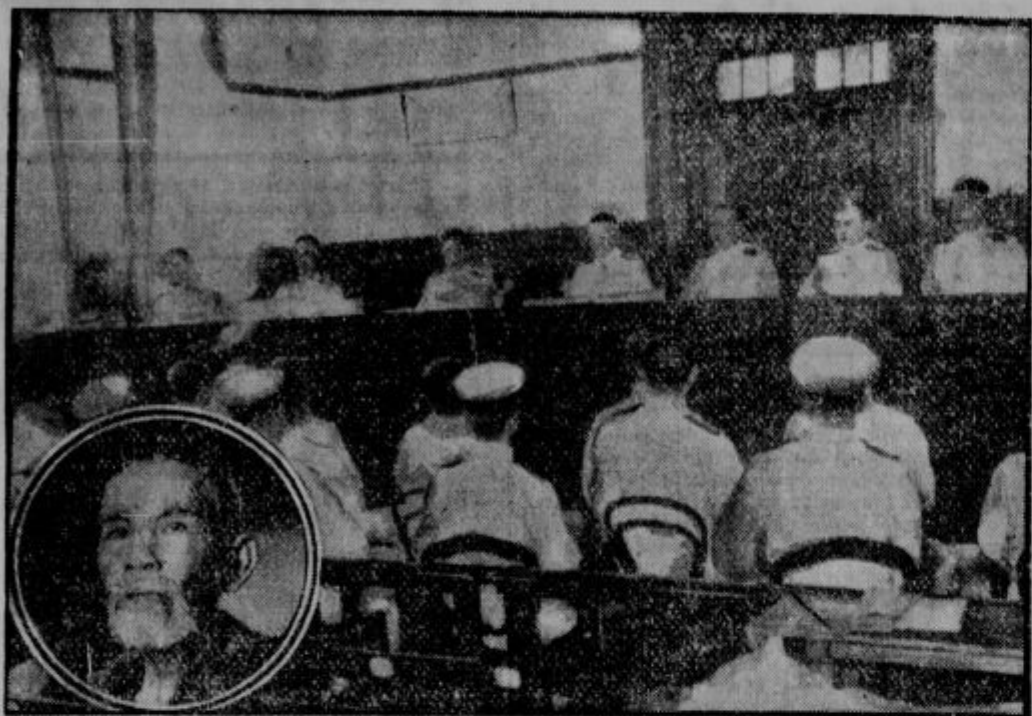
soetovnih torrk Zeiss-Ikon, Roden-stock, Voigtlander, Welta, Certo i t. d. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Solzna vrata ali reva črnega plemena

Gruel-Neubabelsberg, vodja skupine nemških znanstvenih raziskovalcev Arabije in Sev. Afrike, pripoveduje v »Frkf. Ztg.« gorostasne stvari o trgovini s sužnji, ki cvete slejkoprej ob Rdečem morju. Vse je mogoče v teh pozabljenih deželah, kjer je na poti od Somalske obale v Kenijo v Britski Afriki daleč 26. maja podlegla žeji velika karavana s 120 potniki. Listi niso omenili te nesreče, ker ne pomeni nič izrednega. Središče trgovcev s sužnji je v Bab-El-Mandebu, kar pomeni »Solzna vrata«. V ta prekleti kraj prihajajo desetisoči zamorcev iz Sudana, Abesinije, Kenije in Ugande. Trgovci jih kupujejo pri starših in knezih ali pa ujamejo kakor v srednjem veku o priliki lastnih razbojniških pohodov. Nemški raziskovalci so videli v okolici Bab-El-Mandebu velikanske, z bodečimi kaktusami zavarovane lesene barake. Notri so bile stlačene stotine mladih Abesink, ki so obupno stegovale roke k belemu človeku in prosile: »Abet, abet!« (»poslušajte me!«). Na žalost ni imel Gruel nobenih uradnih pooblastil. Moral je zapustiti ba-

rake brez priložnosti za pogovor s sužnjami, ki so bile namenjene arabskim kupcem. Bab-El-Mandeb je samo zbirališče »živega blaga. Suženjski sejmi se nahajajo na Arabskem, predvsem v Jiddi, Nedži, Jemenu in v samostojnem Zajordanju. Krepki mladeniči stanejo po 40—50 funtov sterlingov, dočim doseže lepa sloka zamorka tudi 100 funtov. Ibn-Saud, kralj v Hedžasu, nakupi na ta način svojo črno gardo. Pobira tudi po 2 funta sterlingov od vsakega prodanega »kosa«. Vse to se dogaja v bližini evropskih konzulatov. Svednji nudijo zavetišče samo srečnim beguncem, ki jih potem pošiljajo v domovino. Trgovci in kupec ne smejo zahtevati na ozemlje konzulata ubeglega sužnja. Večina teh nesrečnikov prihaja iz Abesinije, ki je včlanjena pri Zvezi narodov. Vlada preganja trgovce s sužnji, a ni kos velikim daljavam, slabim cestam in ima tudi premalo oboroženih moči. Vsled tega so sužnji na Južnem Abesinskem stalni pojav. Zveza narodov bi morala Abesiniji nakloniti izdatno pomoč za pobijanje sramotnih preostankov barbarske preteklosti.

Tovarisji sodijo morilce: Pred japonskim vojnim sodiščem v Tokiju se je začela glavna razprava proti 10 mornariškim častnikom, ki so bili sklenili tajno zaroto. Njihova prva in doslej edina žrtev je bil postal ministrski predsednik Inukai (v krogu). Sodniki so visoki mornariški častniki, pred njimi sedi obtožena deseto rica in za njo straža.

Prestolni hram „Praškega Jezuščka“ popravljajo

V Pragi so začeli popravljati cerkev, v kateri od 18. stoletja prestoluje »Praški Jezušček«, ki ga poznajo in časte po vsem krščanskem svetu. Njegov oltar se nahaja v desni stranski ladji v baročnem slogu zidane cerkve. Postavili so ga prav zanj leta 1776; ves je iz rdečega in sivga marmorja in je stal 60.000 goldinarjev. Jezušček je iz voska in leži v srebrnih jasticah; v kroni se mu bleste pristni biseri. A to ni edina znamenitost te cerkve. Nasproti Jezuščkovemu oltarju v levi stranski ladji se nahaja na oltarju slika žalostne Matere božje, ki je slikana na zlatem dnu in bogato s srebrom okovana. Slika je znamenito delo italijanske renesance iz 15. stoletja in ima mistično legendarno preteklost. Kakor pripoveduje legenda, je visela slika na nekem drevesu pri Mantovi (slog slike dejansko kaže na to pokrajino). Nekaj vojak je v besnosti, ker je bil v igri veliko izgubil, ustrelil Mater božjo v prsi. Iz rane je pritekla kri, kroglja pa se je odbila in zadela bogoskrunca. V srebrnem okviru sta spodaj dva reliefa, na enem je jezdec, ki zadet po lastni krogli pada s konja, drugi kaže sprobrjenega vojaka, ki mu duhovnik podaja sv. popotnico.

Potrebno jamstvo

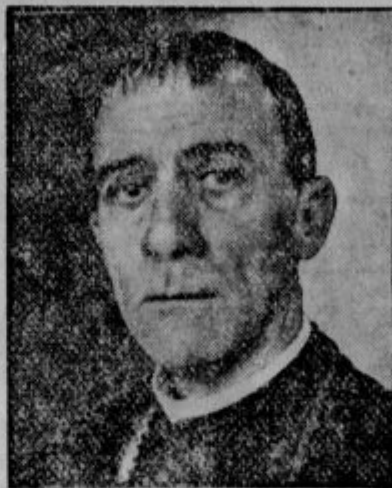
Nove politične razmere so zelo zmanjšale število inozemskih obiskovalcev po nemških zdraviliščih. Mesto Wiesbaden je razposlalo lanskim gostom povabilo s prošnjo, da bi ostali zvesti kopalnišču. Jamči vsem gostom »katerekoli veroizpovedi in političnega prepričanja« za »popolnoma varno in prijetno bivanje v našem mestu...«

Rooseveltov sin (v sredi), ki potuje sedaj po Španiji. Prisostvoval je tudi bikoborbam, pri čemer so ga torrieri počastili s tem, da so ga oblekli v torriersko obleko.

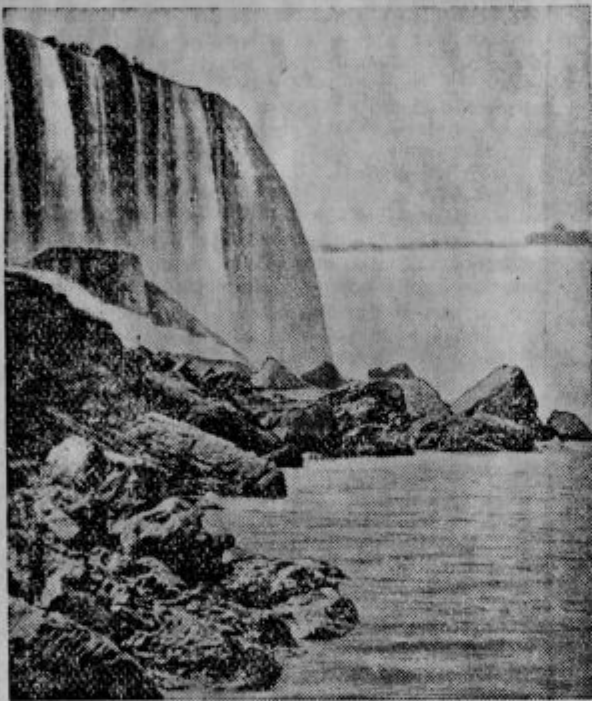
Lindbergh in žena ob prihodu v Reykjavik na Islandiji. Lindbergh proučuje na svojem poletu v Evropo razmere za severno zračno-prometno progo.

Havanski nadškof msgr. Manuel Ruiz, ki je dospel v Evropo. Njegovo potovanje je bržčas v zvezi s krvavimi nemiri zadnjih tednov.

Kakor v starem Rimu

Slavnostna bikoborba, ki je zbrala ves Madrid, je doživela nepričakovano tragičen zaključek. Prvi matador je postal žrtev pobesnelega bika, in sta mu sledila še dva slavna tovariša. Četrty matador je moral zaklati sedem namesto dveh bikov, da je s tem »maščeval« tovariše. Redka zmaga je dopisno navdušila množico, ki je nosila zmagovalca v sprevodu. A naposled je moral v bolnišnico. Dogodki so ga tako pretresli, da je dobil živčni napad in je popolnoma onemogel. Stari Rim se ni zabaval manj krvavo.

Stranski zatok Niagarskega slapu, kjer so se zopet odtrgale ogromne skale in treščile v globino.

Vpokojen vagon — planinska koč. Stoji na prelazu Giacomo Pescatore (italijanske alpe) 2200 m visoko.

Pasji dnevi so za nami

Pasji dnevi, ki so letos prav posebno zaslužili svoje ime, trajajo od 24. julija do 24. avgusta. Označba »pasji dnevi« zvenj tako domače, da bi človek dejal, da je zrasla na našem domačem zelniku — ko ne bi vedeli, da jo rabijo po vsem svetu. Je pa tudi starejša ko vsi današnji narodi: rodila se je v starem Egiptu. Egipčani so prvotno merili leto po povodnjih Nila. Sebe približno 3000 let pred Kristusom so začeli primenjati letne čase z ozvezdji. Kmalu so ugotovili, da se prikaže ob naraščanju njihove božanske reke tik pred solničnim vzhodom na vzhodnem nebu zvezda Sothis — naš Sirij, najsvetlejša zvezda na nebu. Tako so našli zvezo med pozemskim koledarjem in nebesnimi znamenji. Kot glavno zvezdo v ozvezdju »Velikega psa« so pa Sirija že v sivi davni imenovali »pasjo zvezdo«, kar mu je ostalo do današnjega dne. Po njej so dobili tudi »pasji dnevi« svoje ime, ki je torej staro že 5000 let. Vsekakor se je v tej dobi vzhajanje Sirija bistveno premaknilo, tako da ne sovpada več z Nilovo poplavo.

Elektrarna 42 metrov pod zemljo

Na severnem Svedskem ob slapovih reke Craanhoedeja so otvorili veliko elektrarno s 130 tisoč k. s. Posebnost zgradbe je v tem, da se nahajajo brez izjeme vsi stroji, vodi, turbine in dr. pod zemljo. V ta namen je bila izdobljena v skalovju umetna 42 m globoko votlina. Graditelji so imeli velike izdatke, a ne bi mogli drugače rešiti naloge. V omenjenem kraju imajo skoraj neprestano hud mraz. Če bi bilo potrebno popravljati in sanžiti oledenele zasmrznjene stroje, bi bili vzdrževalni stroški še večji.

Če ima človek srečo

Neki washingtonski trgovski pomočnik je šel na pošto po eno polo znamk za zračno pošto. Nazaj grede je medpotoma ogledoval znamke in opazil na njih tiskovno napako: Letala so stala na znamkah narobe. Fant se je vrnil na poštni urad in opozoril na napako. Uradništvo je bilo »panano«. Izšel je ukaz, da naj se takoj uničijo vse napačno tiskane znamke. Zdaj so začeli iskati tudi trgovskega pomočnika in zahtevali od njega znamke nazaj. To mu pa seve še na misel ni prišlo in se ni vdal niti potem, ko so mu zagrozili, da ga zapro. Tako je fant napravil svojo srečo: šel je bil za svojo trdiko kupiti polno normalnih znamk, dobil nakazne in jih naslednji dan prodal za 12.000 dolarjev.

Skavtski general Baden-Powell na obisku pri finskem generalu Mannerheimu (levo).

Tudi Avstrijci se odpravljajo v stratosfero

Avstrijski polkovnik Mannsbarth pripravlja pod pokroviteljstvom Aerokluba polet v stratosfero. Balon izdeluje Avstrijec Quoika. Mannsbarth upa doseči višino 25.000 metrov.

Zarubljeno mesto

Mesto Kassel na Nemškem je napovedalo faliment. Mestna uprava ima 54 in pol milijonov mark dolga. Upniki so zarubili dohodke vseh mestnih podjetij: klavnice, vodovoda, plinarne in elektrarne.

Stanko se je slabo učil in učitelj mu je zagrozil, da bo poklical očeta k sebi, ako se ne popboljša. Stanko pa je odvrnil: »Kakor hočete, gospod učitelj, toda, odsvetoval bi vam, kajti moj oče je zdravnik in za vsak obisk računa štiri kovače.«

Novi boji v francoskem Maroku: Na sliki vidimo zgoraj levo predstraže tujske legije ob vznožju Atlasa, desno skupino legionarskih častnikov v taboru. Spodaj tipična berberska vas v gorovju Atlasa.

Slovenski mlini za pavšal na moko

Maribor, 24. avgusta.

Naša mlinarska industrija se že dolgo bori proti 6% skupnemu davku na moko. Faktično pomenja ta davek znatno obremenitev, ne toliko mlinarske industrije same, pač pa konzuma, na katerem je mlinarska industrija itak zelo interesirana. Osebito za naše kraje, ki so navezani na uvoz moke v znatnih količinah, je ta davek obremenil. Naši mlinci so, kakor že znano, ponudili mesto 6% davka zopetno uvedbo pavšala, kakor je bil sivočasno v veljavi in sicer po kapaciteti posameznih mlinov. Navajali so, da je ta način pravičnejši, ker ne zadeva toliko konzuma, poleg tega pa je olajšana državna kontrola, ker se sedaj dogaja, da kljub pažnji, ki jo finančne oblasti posvečajo izterjavanju tega davka, izbegavajo zlasti mali mlinci. O uvedbi pavšala je sklepala Zveza jugoslovanskih mlinov na svojem nedavnem zborovanju v Belgradu. Pokazalo pa se je, da so proti pavšalu manjši mlinci, posebno iz Slovenije. Tako se je izrekla za dosedanj način pobiranja davka Zveza malih mlinov v Ljubljani. Na belgarijski anketi je sklenila Zveza jugoslovanskih mlinov predlagati kot pavšal za letno vagonsko kapaciteto Din 36.000. — Finančno ministrstvo na to ponudbo ni pristalo,

ker je prenizka. Zveza je nato zvišala ponudbo na 50.000 Din.

Po podatkih Zveze bi pavšal v tej višini vrget državi letno znatno več dohodka, kakor dosedanja 6% davek. Kakor omenjeno, so se izrekli proti pavšalu največini mlinci iz bližnje ljubljanske oblasti, dočim so štajerski mlinci za izpremembo.

Včeraj se je v Mariboru sestank zastopnikov Zveze jugoslovanskih mlinov s predstavniki slovenske mlinarske industrije. Zvezo sta zastopala predsednik, gen. ravnatelj Axelrad iz Zagreba in član glavnega odbora Rosenberg iz Maribora, slovenske mlince pa predsednik Zveze malih mlinov Knez iz Ljubljane, Jakob Zdravec iz Središča, dalje so bili navzoči predstavniki paromlina v Cakovcu, Franzovega mlina iz Maribora in Celjskega mlina. Sestanek je vodil predsednik Axelrad, razgovor pa se je sukal v glavnem okoli pristopa Zveze malih mlinov k skupni akciji velikih mlinov za uvedbo pavšala mesto 6% davka. Na sestanku so se predstavniki slovenskih mlinov v principu izrekli za sodelovanje za pavšal, ki ga plačujejo samo mlinci, ki izdelujejo tipizirano moko, končno besedo pa bo imel izredni občni zbor Zveze malih mlinov, ki se bo vršil v prihodnjih dneh v Ljubljani.

Stanje Narodne banke

Na dan 22. avgusta so bile v stanju Narodne banke v primeru s stanjem 15. avgusta naslednje izpremembe:

Na strani aktivne se je povečala skupna podloga za 1.4 milij. Din na 1902.2 milij. Din. Zlato v blagajnah in na strani se je povečalo za 25.508.84 Din na 1797.4 milij. Din, tuje valute so padle za 118.332.59 na 162.632.07 Din, prav tako devize za 24.5 milij. Din na 80 milij. Din. Devize, ki ne sodijo v podlogo, so se povečale za 31 milij. Din na 81.6 milij. Din, kovani denar je nazadnje za 8.4 milij. Din na 254.4 milij. Din.

Skupna vsota posojil je padla za 6 milij. Din na 2242.4 milij. Din. Diskont je zmanjšan za 5.9 milij. Din na 1925.7 milij. Din, lombard za 27.270.20 Din na 316.6 milij. Din. Posojila državi so se zmanjšala za 99.8 milij. na 1716.5 milij. Din.

Na strani pasive se je denarni oblog zmanjšal za 23.6 milij. Din na 4247.2 milij. Din. Skupna vsota oblog po vidu se je zmanjšala za 131.5 na 951 milij. Din. Državne terjatve so se povečale za 7.6 milij. Din na 11.5 milij. Din, žiro račun za 188.6 milij. na 634.5 milij. Din, razni računi so nazadnje za 327.7 milij. na 304.9 milij. Din. Tudi obveze z rokom so se znižale za 2.7 milij. na 1313.4 milij. Din, medtem ko so se razna pasiva povečala za 50 milij. na 350.6 milij. Din. Skupna vsota obloga in obvez po vidu znaša 5198.2 milij. Din in njej odgovarja skupno pokritje 36.11% (prej 35.53%), medtem ko znaša kritje v zlatu 34.57% (33.57%), obrestna mera je ostala neizpremenjena za diskont 7.5%, za lombard 9%.

Pred stabilizacijo razvrednotenega dolarja

V zadnjem času je dolar zopet zgubil ravnotežje in neopredeljeno pada. To je v prvi vrsti v zvezi z vestmi, da na eni strani industrija in borza še vedno zahtevata inflacijo, in da na drugi vlada pripravlja poseben sklad za oporo dolarja, ki ga namerava stabilizirati na nižjem tečaju. Wall Street je prepričan, da bo Rooseveltova akcija uspela, ako zvezne rezervne banke natisnejo zopet nekaj milijonov novih bankovcev. Chicago Tribune poroča, da se je predsednik Roosevelt sestel z zakladnim ministrom Woodinom in se z njim razgovarjal o ustanovitvi sklada za stabilizacijo dolarja. Teža zlatega dolarja naj bi se znižala in tako stabiliziral dolar na nižji podlagi.

Borza

Dne 25. avgusta 1933.

Amsterd.

Dolar je zgubil zopet precej točk, sibijski tudi Amsterdam, Berlin, London in Pariz.

Ljubljana, Amsterdam 231.51—232.87, Berlin 1362.36—1373.16, Bruselj 799.68—803.62, Curih 1108.35—1113.85, London 187.36—188.06, New York 4091.60—4119.86, Pariz 224.15—225.27, Praga 169.79—170.65, Trst 301.35—303.75, avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.75.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.947 Din.

Curih, Pariz 20.23, London 16.94, New York 368, Bruselj 72.10, Milan 27.25, Madrid 43.15, Amsterdam 208.50, Berlin 123.15, Dunaj 72.78 (57.40), Stockholm 87.40, Oslo 85.20, Kopenhagen 75.70, Praga 15.33, Varšava 57.75, Atene 2.96, Carigrad 2.10, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 49.52, vojna škoda 228—236, dec. 228—234, 7% Bler. pos. 33.50—34.8% Bler. pos. 34.50—36.50, 7% pos. DHB 48.50, 6% begl. obv. 36—38.50, Dunaj-Zagreb 859.5—869.5, Dunaj-Belgrad 855—865, Grčija-Zagreb 29—39, Grčija-Belgrad 38—59.50, — Delnice: Narodna banka 3500—3800, Priv. agr. banka 220—226, Sečeraška Osijek 140—160, Trboveljska 125 bl., Izis 23.40, Impej 50 den.

Belgrad. 6% begl. obv. 36.75 (37, 36.80), vojna škoda 235—236 (235, 239), okt. zaklj. 233—232.50, dec. zaklj. 234—235, 7% pos. DHB 49—50 (50), Narodna banka 3550—3700 (3600), Priv. agr. banka 220—227.

Žitni trg

Ljubljana. Kozuza promptna dobava, mlevska vozina (vse slov. postaja, plačilo 30 dni) 105—107.50, sept. navadna vozina 112.50—115, pšenica nova srema, 78/79, 2%, rešetana, mlevska vozina 145—147.50, nova baranj, 78/79, 2%, rešetana, ml. vozina 147.50—150, nova bač, 79/80, rešetana, ml. vozina 157.50—160, moka bač, 0, iz nove pšenice 810—815, ban, 0, iz nove pšenice 320—325.

Tendence: za les bolj živahna; za deželne prideleke mirna.

Zaključki: 1 vagon bolkovih drv.

Novi Sad. Ne notira. Promet: 42 vagonov.

Sombor. Pšenica bač, okol. Sombor 100—102.5, gorbač, 105—107.50, srema, slav, 95—97.50, ban, 102.50—105, ban, polska 105—110, bač, polska 107.50—110, oves bač, srema, 55—57.50, rž bač, nova 65—70, ječmen bač, srema, nov 63/64 kg 57.50—62.50, polniti 67/68 kg 70—72.50, moka bač, nova Og, Ogz 205—225, 2. 185—205, 5. 165—185, 6. 135—155, 7. 95—105, 8. 50—50.50, pšenični otrobi prompt 42—44. Tendence stalna. Promet: 26 vagonov.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet živahen. Pšenica okt. 8.25—8.33, zaklj. 8.33—8.34, marec 9.35—9.44, zaklj. 9.43—9.44, rž okt. 5.08—5.10, zaklj. 5.12—5.14, marec 5.05—6, zaklj. 6.01—6.03, goruza sept. 6.82—6.85, zaklj. 6.83—6.85, maj 7.46—7.50, zaklj. 7.46—7.48.

Chicago. Pšenica maj 96, sept. 87.500, decemb.

92.375, kuzuza maj 32, sept. 51.250, dec. 57.250, oves maj 41.500, dec. 50, rž dec. 79.125.

Winnipeg. Pšenica okt. 71, dec. 73.250, marec 78.—

Živina

Svinjski sejem v Ptuj v sredo 23. t. m. je bil razmeroma bolj obiskani kakor prejšnji. Prignano je bilo točno 200 komadov ščetinarjev, od teh pa prodanih 53. Cene so nekoliko padle in sicer so se prodajale svinje po Din 7—8 za kg žive teže; drobnjarija stara od 6 do 12 tednov pa po kakovosti od Din 120 do 180. Prihodnji sejem za prašice se bo vršil 30. t. m.

Hmelj

Suša je škodovala tudi našemu hmelju.

Slovenski hmeljar poroča: Savinjska dolina: Dočim so posamezni pridelci že proti koncu prejšnjega tedna obirali, se je pričelo splošno obiranje šele in teden. Izdatne padavine so za večino nasadov prišle že prepozno, posameznim, v razvoju začelimi in še ne dozorelim, pa bodo še koristile. Sicer pa je sedaj nujno potrebno lepo vreme, da se čimprej in nemoteno izvrši obiranje. Letošnji pridelek je v vsakem oziru prvovrstne kakovosti, izredno blage arome in brezhibno gladko zelene barve, glede množine pa bo precej pičel, kakor se je računalo, ter bo znašal komaj 10 do 12 tisoč stotov; huda suša in tropična vročina zadnji čas je povzročila, da se v nekaterih legah in nasadih kobule niso mogle prav razviti. — Kupčija se polagoma razvija. Predprodaj se je mnogo razveljavilo ali pa spremenila cena od 20—25 na 35—45 Din in zadnji čas že tudi do 55 Din za kg, ali pa se določa dnevna cena do določenega roka. Po dnevi ceni, ki bo do določenega roka v prihodnjem mesecu, je bilo že tudi prodanih par manjših partij in nekaj stotov blaga za vzorec, kar hmeljarji neradi prodajajo in zahtevajo višje cene; vendar pa je že bilo tudi nekaj zaključkov po čvrsti ceni 50—60 Din za kg. Živahnost kupčija se bo vsakek razvila šele pozneje, ko bo že dovolj subega blaga na razpolago.

Vojvodina: Po izdatnem deževju preteklega tedna razvoj hmeljske rastiine prav hitro napreduje in se bo prihodnji teden pričelo splošno z obiranjem. Nasadi so se zelo popravili in računalo se, da bodo dati okrog 5000 stotov pridełka. O škodljivcih in boleznih ni niti sledu več in obeta se nam blago prvovrstne kakovosti in lepe gladko zelene barve. Zgodnji hmelj je že obran. — O kupčiji-zmenkrat še ne more biti govora, pač pa se za zeleni, še ne posušeni hmelj, ki se pri nas v malom obsegu tudi trži, ponuja do 110 Din za kg.

Cena hmelju raste.

Savinjska dolina, 25. avgusta.

Vreme je ugodno in obiranje hmelja hitro napreduje. Z današnjim dnem je dve tretjini nasadov že obranih. Kupčija je od dne do dne živahnost in cene se hitro dvigajo. Včeraj se je plačevalo le 60 Din za kg, danes pa že splošno po 65—68 Din. Za cele večje partije pa nudijo tudi že do 70 Din za kilogram. Hmeljarji pa so zelo rezervirani ter prodajajo le posamezno po nekaj stotov, do večjih zaključkov pa pride le smenterje v prav redkih slučajih. Tendence je zelo čvrsta in povpraševanje zelo živahno.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 26. avgusta: 2.15 Reproducira glasba 12.45 Novice iz današnjih dnevnikov 13.00 Glasovna in vremenska napoved 13.03 Reproducira glasba 19.00 Radio orkester 20.00 Pregled zunanjih političnih dogodkov (dr. Jug) 20.30 Pevski solistični koncert g. Banovca 21.15 Harmonika, g. Stanko 21.45 Čas, poročila 22.00 Radio-jazz.

Nedelja, 27. avgusta: 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek) 9.00 Versko predavanje (dr. Gvido Rant) 9.30 Prenske cerkvene glasbe iz franc. cerkva 10.00 Veterinarska razstava (dr. Kunc) 10.3 E. Beje: Pasivizem in aktivizem v življenju 11.00 Radio orkester 12.00 Čas, plošče 15.00 Kmetijska ura (g. Jamnik) 15.30 Operetna ura, Izvajata ga. Spanova in g. Povhe 16.30 Radio orkester 20.00 Pevski koncert g. Pavla Grbe 20.45 Srameli kvartet Pilih 21.30 Čas poročila 21.45 Radio orkester.

Drugi programi

Sobota, 26. avgusta:

Belgrad: 19.00 Mendelsohnova sonata za violino in klavir 20.30 Prenske koncerta iz Novega Sada — Zagreb: 20.30 Koncert radio orkestra — Dunaj: 18.30 Koncert dunajskih simfonikov 20.30 Prenske iz Turina: opera »André Chénier« — Brno: 19.10 »okalni koncert — Budimpešta: 13.30 Salonska kapela 19.00 Vojaški orkester 22.25 Ciganska kapela — London: 16.45 Orgelski koncert 20.00 BBC orkester s solisti — Milan: 20.00 Pester večer — Varšava: 18.15 Predavanje o Jugoslaviji

Nedelja, 27. avgusta:

Belgrad: 20.40 Koncert za čelo in klavir 21.30 Po poročilih zborovski koncert — Zagreb: 20.30 Radio orkester — Dunaj: 10.00 Orgelski koncert 11.30 Simfonični koncert 19.45 Narod v bedi, nemški ep, Schönberr — Budimpešta: 19.30 Vokalni koncert 23.15 Ciganska glasba — Leipzig: 20.00 Koncert orkestra s solisti 21.10 Zborovski koncert 21.30 Koncert pitalnega orkestra — Milan: 20.30 Operni večer — Praga: 12.15 Koncert vojaške godbe 20.10 Koncert čeških učiteljev — Rim: 20.45 Operetni večer — Stuttgart: 19.50 Aida, opera, Verdi — Varšava: 20.00 Orkestralni koncert.

(Iz »Radio-Beograda«)

SLUŽBENE OBJAVE LNP

(s seje p. o. dne 23. avgusta 1933)

Navzočni gg.: Kurec, rav. Šetina, Novak, Skuhala, Oman, Starec, Brumen, Vrhovnik, Kosirnik. — Odstota (neupravičeno) gg.: Zupane in Anko.

Razveljavi se verifikacija igralcev Usnik Jožeta za SK Grafiko, Ljubljana in Pogačnik Mira za SK Ilirijo, Ljubljana, izvršena na seji p. o. dne 2. avgusta 1933, ker ni bila predložena na predpisani listovini. (Prekle se ne more vzeti na znanje.)

SK Delavec, Hrastnik, se predlaga u. o. za sprejem v redno članstvo JNZ, ker je v redu odigral obe predpisani poskusni tekmi.

Klubi, ki si želijo nabaviti zvezna nogometna pravila, naj to takoj sporoče po dopisnici LNP.

Poziva se SK Elan, Novo mesto, da takoj sporoči, če je pripravljen odigrati dve kvalifikacijski tekmi s SSK Celjem, Celje za vstop v podvezno ligo v smislu sklepa glavne skupščine LNP dne 13. t. m. Nadalje se poziva Cakovečki SK, Cakovec in ZSK Hermes, Ljubljana, da se sporazumejo glede odigranja druge kvalifikacijske tekme, kar morata sporočiti LNP v roku osmih dni.

Kazenskem odboru se predajo igralci: Engelman Slavko in Malec Marjan (oba SK Korotan, Kranj) na podlagi sodniškega poročila o prijateljski tekmi SK Korotan : SK Domžale 30. julija 1933 v Domžalah. — Nadalje igralci Sulin Danijel, Kašman Ernest, Razboršek Edi, Berger Jože (vsi SK Trbovlje, Trbovlje) in Tomše Albin, Vozelj Viktor, Klemen Jože, Čebin Oskar (vsi SK Belje, Trbovlje) na podlagi sodniškega poročila o pokalni tekmi SK Belje : SK Trbovlje, odigrani 6. avgusta 1933 v Trbovljah in zapisnika MO Trbovlje od 7. avg. 1933. S takojšnjim suspenzom se predajo k. o. igralci Svetec Ignacij, Slapar Franc, Jug Franc (vsi ASK Primorje, Ljubljana) in Berglez Lado (SK Ilirija, Ljubljana), ker se niso odzvali pozivu u. o. na tekmo za olimpijski fond dne 20. avg. 1933 v Ljubljani.

Upravnemu odboru se preda SK Trbovlje, Trbovlje, ker ni oddalo postave možna na predpisani listovini pri prijateljski tekmi SK Laško : SK Trbovlje 20. avgusta v Laškem. Poziva se SK Trbovlje, da takoj pošlje postavo možna na predpisani listovini. Nadalje se preda u. o. sodniško poročilo o prijateljski tekmi SK Rapid : ISSK Maribor dne 20. avgusta 1933 v Mariboru in sodniško poročilo o tekmi SK Reka : SK Slavija 15. avg. v Ljubljani. Rezervira se termin 3. septembra 1933 SK Disku v Domžalah in SK Dobru v Trbovljah za njih sportni dan.

Odobrijo se prijateljske tekme 27. avgusta SK Trbovlje : SK Laško v Trbovljah s predtekmo SK Trbovlje II : SK Dobru 11. — SK Sloga, Zagorje : SK Amater v Zagorju s predtekmo obeh rezerv. — S KRudar : SK Delavec v Hrastniku s predtekmo obeh rezerv. — Cakovečki SK, Cakovec : SK Zmaj, Caprag 3. septembra 1933 v Capragu in 17. septembra 1933 v Cakovcu. — Cakovečki SK : Bjelovarski SK Bjelovar 10. septembra v Bjelovaru. — SK Javornik, Rakek : SK Jadran 27. avgusta 1933 na Rakeku.

Prijavi mednarodne tekme ISSK Maribor : SK Stara, Graz 27. avgusta 1933 v Mariboru in 17. septembra 1933 v Gradcu se odstopi JNZ, ISSK Maribor se opozarja, da mora predhodno poslati dovolilnico politične oblasti.

Naknadno se odobrijo prijateljske tekme: SK Hrastnik : SK Rudar 13. avg. v Hrastniku. — SK Sloga, Loke : SK Rudar 15. avg. v Zagorju s predtekmo obeh rezerv. — SK Svoboda, Zagorje : SK Dobru 13. avg. v Zagorju. — SK Domžale : Vojaški SK Hajduk, Ljubljana 17. avg. v Domžalah. — SSK Celje : SK Jugoslavija, Zagreb 13. avgusta v Celju. — SK Disk, Domžale : SK Jadran 13. avg. v Domžalah. — SK Domžale : SK Sloga, Ljubljana 15. avg. v Domžalah. — SK Zagorje : ASK Primorje 20. avg. v Zagorju. — SK Amater : SK Grafika 20. avg. v Trbovljah. — SK Korotan, Kranj : SK Reka 20. avg. v Kranju. — Gradjanski SK Cakovec : Radnički SK Varaždin 13. avg. v Cakovcu.

SK Korotanu, Kranj se sporoča na njegov dopis od 14. avgusta, da se ne more odobriti odigranja tekem z nezveznim klubom SK Radovljica in SK Trzinem 27. avgusta 1933.

Upravnemu odboru se preda SSK Celje, Celje, ker ponovno ni pravočasno prijavil odigranja prijateljske tekme 20. avgusta s SK Olimpo in SK Šoštanjem v Celju. — Nadalje se odstopi dopis SK Delavec, Hrastnik, št. 17-33 od 20. avgusta 1933, v katerem sporoča spremembo imena in spremembo odbora.

Kazenskem odboru se predasta igralca Lopan Jože in Beline Karel (oba SK Trbovlje, Trbovlje) na podlagi zapisnika MO Trbovlje od 21. avg. 1933.

SK Panoniji, Murska Sobota se sporoča na njegov dopis od 10. avg. 1933, da se predlagani igralcev ne more čitati, ker niso predložili na predpisanih listovinah s predpisano pristojbino. Igrajo pa lahko poskusne tekme. Denar za tiskovine je poslati vnaprej.

Vzame se na znanje zapisnik MO Trbovlje od 14. avgusta 1933; zapisnik MO Celje od 7. avgusta; zapisnik MO Maribor od 31. julija 1933; nadalje dopis SK Trbovlje, Trbovlje, št. 93-33 od 25. julija; dopis Cakovečkega SK Cakovec, br. 371-33 od 7. avgusta; dopis SK Mure, Murska Sobota od 9. avgusta; dopis BLP Belgrad, br. 3263 od 14. avgusta; dopis JNZ Belgrad br. k. 60 od 11. avgusta; dopis SK Mure, Murska Sobota od 15. avgusta; dopis SK Javornika, Rakek, št. 59 od 15. avgusta; dopis SK Elana, Novo mesto od 16. avgusta; dopis ZNP Zagreb, br. 1124-33 od 5. avgusta; dopis SK Mure, Murska Sobota od 18. avgusta; dopis SK Šoštanj, Šoštanj od 18. in 19. avgusta 1933.

Verificirajo se s pravico nastopa dne 26. avgusta 1933 za SK Muro, Murska Sobota: Novak Anton; s pravico nastopa dne 2. septembra 1933 za SK Šoštanj, Šoštanj: Rök Ivan, Langus Milan, Canjko Josip, Pirmanšek Josip.

Igralec Ninković Jovan bo verificiran za ZSK Hermes, Ljubljana, čim prejne p. o. odjavnico od ZNP Zagreb.

Črtajo se za SK Delavec, Hrastnik: Šmit Ivan, Čošnovar Jože, Zveplan Josip, Ramšak Viljem, Kozar Benjamin, Potrata Franc, Krajnc Anton, Velai Jernej, Kranžar Edi, Bremec Maks.

Poziva se Krški SK, Krško, da takoj predloži v verifikacijo svoje igralce na predpisanih listovinah.

SLUŽBENE OBJAVE L. H. P.

(iz seje upravnega odbora dne 24. VIII.)

Navzoči: Dr. Bradač, dr. Adlešičeva, Junčeva, Svetličeva, Jurman, Baltesar, Karba, Jenko Odstotni: Prof. Jelenčeva, Dekleva, Bergant, Kušar, vsi opravičeno.

Na znanje se vzamejo prijave tekem Ilirije, katere je odigrala njena družina na turneji po Slavoniji in Bački.

Na znanje se vzame prijava lahko-atletске sekcije Ilirije v članstvo J. S. Z. S., dopis se odstopi zvezi.

SK Korotanu je izjemoma dovolil tekma proti ASK Gorenju na Jesenicah, Korotan se poziva, da nemudoma vplača prijavnino za to tekmo v iznosu

Sport

10 Din. Istočasno se poziva ASK Gorenje, da prijavi to tekmo in vplača prijavnino.

Klubi se ponovno opozarjajo, da upravnih odbor ne bo dovoljeval v bodoče nošene tekme, ki ne bo pravilno in pravočasno prijavljena in istočasno vplačana tudi prijavnina.

Čitajo se s pravico nastopa dne 1. oktobra za SK Ptuj Naveržnik Dunica, Treo Grete, za TKD Ateno pa Sirk Thea.

Izvedba lahko-atletskih mitingov za prvenstvo podveze se poveri v Ljubljani SK Iliriji, v Mariboru pa SK Maraton.

Klubi C. S. K., SK Celje, SK Bratstvo in SK Korotan se opozarjajo, da imajo zabrano igranja, dokler ne poravnajo vseh denarnih obveznosti do podveze. Ker se bliža prvenstvena sezona, je v interesu prizadetih klubov, da te obveznosti nemudoma poravnajo.

SK Bratstvo se poziva, da takoj odda postavlo svoje družine, ki je nastopila dne 5. avgusta v nočni tekmi proti ASK Gorenju, sicer bo kaznovana z globo 25 Din. Klubom se ponovno naroča, da morajo njihove družine pred vsako tekmo oddati sodniku postavlo družine. V nasprotnem slučaju bodo taki klubi brezpogojno kaznovani z globo 25 Din, kar je bilo že opetovano objavljeno v službenih objavah.

K tekmi ASK Gorenje : SK Korotan na Jesenicah se delegira sodnik Volčini. — Tajnik I.

★

Za današnji nogometno tekmo, ki se vrši na igrišču Ilirije med policijskimi stražniki in službenici mestnega dohodarstvenega urada, vlada veliko zanimanje. Ker gre ves čisti dobiček v dobrodelne namene — za trboveljske reveže, — zato je pričakovati, da bo občinstvo v obilnem številu odzvalo klicu prirediteljev.

SK Korotan (nogometna sekcija). Jutri ob pol 5 se vrši nogometna tekma med juniorji Korotana in juniorji II ASK Primorja. Ob pol 6 pa igra rezerva Korotana z rezervno Primorja. Obe tekmi se vršita na igrišču Korotana. — (Lahkoatletska sekcija). Jutri ob pol 10 dopoldne je važen sestanek vseh lahkoatletov. Pride gosp. profesor Dobovšek.

SK Grafika poziva vse igralce prve in druge skupine, da se udeležijo skupnega treninga, ki se bo vršil v nedeljo dopoldne z začetkom ob 8. Istočasno se bo vršilo fotografiranje igralcev ter je zaradi tega potrebno, da se nedeljskega treninga vsi in točno udeležijo.

★

Ne-mišeln sport povzročil smrt mladega dekleta. Šele 19 letna plavalica Ruth Lititz je postala žrtev zaradi blaznega lava za rekordom. Pretekla sobota je nepretrgoma plavala v jezeru 79 ur tako, da so jo iz vode pognili težko bolno. Podlegla je albu temu, da so jo hoteli z vsemi umetnišimi sredstvi obdržati pri življenju. Lav za tovrstnimi rekordi je naravnost blazen, le žal, da zahteva tudi človeške žrtve. Veliko krivdo, morda celo večjo kot sportniki sami, pa nosijo prireditelji, ki hočejo zgolj senzacije.

Nurni zopet zvaga. V finski mestu Kymene je ob hudem deževju in zelo slabem terenu zmagal na 5000 m P. Nurni v času 15:20.2 napram Sulminenu, ki je rabil za omenjeno progo 15:21.

Nov svetovni rekord v hoji na 3000 m je postal Anglož Cooper o priliki dvonmetu Nemčija : Anglija. Omenjeno progo je prehodil v času 12:46.6 ter je zboljšal rekord Danae Rasmussena, ki ga je držal od leta 1918 (12:53.8) za 72 sekunde.

Kako plavajo nizozemci? Pri nizozemskih plavalnih prvenstvih dam so bili doseženi naslednji rezultati: 100 m crawl: Den Čuden 1:07.8; 200 m prsno: Kastein 3:09.2; 100 m prsno: Baumeister 1:25; 400 m crawl: Overloot 5:48.8. Gospodje pa so se takole odrezali: 100 m crawl: Scheffer 1:02.8; 200 m prsno: Körperschoek 3:02.02; 200 m crawl: Moot 2:31.6; 400 m crawl: Hemsbergen 5:43.4; 1500 m crawl: Hemsbergen 23:41.6; 100 m prsno: Amlagtheer 1:22.2. Kakor vidimo iz gornjih rezultatov, se morajo nizozemski plavalci ekriti pred svojim neznim spolom.

Evropska prvenstva v kajaku. Pri evropskih prvenstvih, ki so se vršila v Pragi, so bili doseženi naslednji rezultati: Tekmovanje posameznikov na 10.000 m: Hradetzky (Avstrija) 54:50.3; tekmovanje dvojce na 10.000 m: Schneider-Wewers (Nemčija) 52:55.7; tekmovanje v švedskem kajaku na 10.000 metrov: Krebs (Nemčija) 52:21.4; tekmovanje dvojce gospodov na 1000 m: Schanda-Ligner (ČSR) 4:53.3; tekmovanje v švedskem kajaku na 1000 m: Kämmerer (Nemčija) 4:35.4; tekmovanje v švedskem kajaku za dame na 600 m: Wenzel (Nemčija) 3:06.5; tekmovanje posameznikov na 100 m: Silny (ČSR) 5:35.8.

Za evropske veslaške tekme se je prijavilo 12 narodov s skupno 60 čolni. Veliko število prijav so poslali Madžari, Belgijci, Italijani in Poljaki, ki se udeležijo vseh sedmih konkurenčnih prvenstev. Evropskih prvenstev se udeležijo torej naslednje države: Belgija, Češkoslovaška, Danska, Francija, Nizozemska, Jugoslavija, Madžarska, Poljska, Italija, Romunija, Španija in Švica.

Kje se bodo vršila prihodnja evropska in svetovna prvenstva v umetnem drsanju? Kakor poročajo iz Stockholma, se bodo vršile prihodnje drsalne tekme v sledečih krajih: Svetovno prvenstvo gospodov: Stockholm, za dame v Oslo, za pare v Helsingforsu. Evropska prvenstva pa bodo za dame in pare v Pragi, za gospode pa v Inomestu.

Vrhnika

Vendar smo enkrat dobili zaželeno

